

20.25: Petri Egon
ngversenye. 21.25:
zó hegőművész.
Orosz dalok. 20.25:
seny. Gluck, Haydn,
műveiből.
Négykezesek zon-

HIRDETÉS.
Hitközség elemi fiu-
állásra pályázatot
tással bíró ajánko-
felszerelt pályázatu-
s hó 31-ig nyújthat-
nitási nyelve román,
ilis 29.
adi Zsidó Hitközség.

**Zsidótárgy
ánlatunk**

nyek 10-60 százalék nényvel:	
ztina	30.-
ó	10.-
meséi	25.-
idő nemzet	6.-
blusz	10.-
égette ne	20.-
égette ne	12.-
n a Szent-	20.-
r a cioniz-	5.-
cionizmus	3.-
	10.-
	36.-
	10.-
örnyedt ki-	20.-
iske	36.-
eskönyv)	14.-
A zsidók	20.-
törzs meg-	5.-
re	25.-
a daliája	25.-
Uj Kelet" könyvosz-	

rdetések

HEBRAISCH-rum,
Kindergärtnerin mit
Kenntnis der deutschen
Sprache sucht Posten.
Adr. Rosie Aszkenazy
Siret, Bucovina.

KÉREK mintázott
ajánlatot díjra. Frisch-
mann, Cluj. Str. Gh.
Beritnu 12.

FÜRDŐHELYEN 30
éve jól bevezetett VEN-
DÉGLŐ bérbeadó, eset-
leg olcsón eladó. Érte-
kezni Weisz, Strada
Gojdu 9.

**SCHWARTZ IG-
NÁCNE** orth. köser
**VEGETARIUS ET-
TERMÉ** és tejcsarnoka
Reg. Ferdinand (Wes-
selényi-utca) 10. szám
alatt megnyit. Ugyan-
ott naponta friss tehén-
és bivalytej, ugyaszin-
tén naponta frissen ké-
szített tejszín, tejföl
vaj és túró kapható.
Csecsemőknek és be-
tegeknek állandóan egy-
téntől fejt tej is
kapható házhoz szál-
lítva is.

Regáti zsidó orvos-
szigorló napi egy-két
óra elfoglaltságot ke-
res. ad román, francia,
olasz, német, latin
nyelvtörököt, vizsgákra
előkészít. Szerény igé-
nyű. Cím a kiadóban.

KÜLÖNBEJÁRATU
elegánsan burorozott
szoba fűrdőszobahasz-
nálattal a belvárosban
kiadó. Cím a kiadóban.

etlen keresse fel.
jelenét és jövő-
án Strada Memo-
lo-utca) 12. szám.

XIII évfolyam • szám 100
1930. május 7
Szerda
5690 év Ijar 8

Ramsetter Robert
BUDAPEST

**Uj Kelet az egyetemes
1. jó barátja**
400
Diszkrét 2. II. e. 8.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Sporkészítő és kiadóhivatal
Strada Baron L. Fog (v. Brassai-utca) 12
Telefon 6-71.

Eljött letelen (nyomda) 107.
KLÓFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 1100 Lel
Félévre 600 "
Hogyodévre 300 "
Hav hónapra 110 "
KÜLFÖLDI KLÓFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
Cavita szerint vétetnek fel.

Cuza képviselő lett

Cuzat óriási szótöbbséggel képviselővé választották Romanmegyében. Még egy-két nap, néhány formalitás még és Cuza professor bevonul a Mitropolia-dombrára, hogy a kamara tribünjéről szórja széjjel uszító és mérgező profeciáit.

De nem ez az a momentum, amely miatt most vezércikket írunk. Mar volt Cuza képviselő, még lesz is, a világ még sem dönt össze. Cuza professor szembe fogja találni magát a zsidó képviselőkkel, akik keflő módon meg fogják adni a választ Cuza professor felszólalásaira. Van azonban ennek a képviselőválasztásnak két olyan momentuma, amely megdöbbsentő példája annak a mely zül-lesnek, amely nálunk a zsidó-kérdés körül megnyilvánul.

Az egyik, hogy Cuza kortesei örömlükben, hogy vezérüket sikerült mandátumhoz juttatni, hazafelé tértükben véresre verték a zsidókat és régi recept szerint rögtön elfutottak a prefekturára jelentést tenni, hogy a zsidók provokáltak őket. Ez a fenomenális hazugság, amelyet a cuzista vezerek gyavasága talált ki a nagyváradi rombolások során, majdmen másfél évig lekerült a napirendről. Most, hogy az ősz antiszemita ismét közéleti polcra emelkedett, az antiszemita hazugságok lomtárából újra kikaparták ezt az ócska és átlátszó hazugságot, jelölül annak, hogy az antiszemita verekedők nem dolgoznak a saját szakállukra, hanem a „zsidó provokáció” durva ürügyével kívánnak takarozni.

Lesz-e valamikor ebben az országban olyan batóság, amely nemcsak példásan megbünteti az antiszemita kilengéseket, de külön szankciókat szab majd ki azokra, akik a zsidók ellen a provokáció nevével hamis vádját emelik? Cuza tehát képviselő lett és a hivei ezt az eseményt ősi antiszemita módra zsidóvérséssel ünnepeleék meg. De hogyan lett Cuza képviselő? Ez a kérdés az a második szempont, amely a romániai zsidó kisebbség sorsára olyan mélyen jellemző.

Mert a liberálisok csináltak képviselőt Cuzából. És a liberálisok nem is akartak „rosszat”. Ők csak a kormányt akarták bosszantani. Fájta a szívük, hogy olyan nyugalmas a Dealul Mitropoliei palota. Keritettek bele egy kis mozgalmat életet. Hadd legyen még egy kis nehézsége a kormánynak a belöldön és külföldön is. Ezért kellett Cuzának liberális szavazatokkal képviselővé lenni. Hogy ez a játék a zsidók bőrere megy — ilyen kicsiségekkel csak nem törődött a hatalmas liberális párt, amikor a tét sokkal nagyobb. Hiszen hátha ilyen módon hamarabb lehet uralomra jutni.

Cuza képviselő lett és ez nem használt a kormánynak, amely a legjobb erkölcsi bizonyítványt akkor állította ki az országról és magáról, amikor az általános választások során, a legszélesebb választási szabadság mellett, egyetlen cuzista és egyetlen kommunista jelölt sem jutott mandátumhoz. Most azonban Cuza képviselő lett és Temesmegyében — nyilván szintén liberális segítséggel — 25.000 szavazatot szedtek össze a kommunisták. A tájékozatlan ember előtt rossz jel, amin érdemes eltűnődni és a liberális intrikusok vígan dörzsölhetik a kezüket.

Ilyen körülmények között csak nem lehet fontos az, hogy valami közük a

zsidóknak is van ehhez a dologhoz, hiszen az ő bőrükre megy a játék? A liberális machiavellizmus régi fogása mindantalan előkerül, ahányszor csak szükség van arra. A kormánynak

kellemetlen lehet, ha ütlik a zsidókat, jöjjön hát Cuza és kezdődjék meg a zsidóvérség. Nekünk azonban igazán ele-гүйн volt ebből a játékból. Vegsó fokon számunkra mindegy, melyik román

párt ül a kormánynon és erönk végső megfeszítésével fogunk küzdeni az ellen, hogy a két egymással szembenálló fél a harcát a mi testünkön keresztül vivja meg.

Tejjel mézzel folyó kanáánt ígér a liberális párt uj programja

BÉKE ÉS JÓLÉT:

a kisebbségeknek a munkásoknak és az ország minden lakosának

A Maniu-kormány legtöbb törvényét azonban hatályon kívül helyezik — ha uralomra kerülnek

Bucuresti-Bukarest, május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberális párt manifesztumot intézett az országhoz. A kiáltványt a liberálisok uj programját tartalmazza, ugy, ahogyan azt a kongresszus alkalmával összeülő bizottságok kidolgozták. Már a bizottsági tárgyalásokból világosan kitűnik, hogy ez a program semmilyen változást nem jelent a párt eddigi ideológiájával és koncepcióival szemben. Mégis érdekesnek tartjuk nagy vonalaiban ismertetni ezt a programot, amely az ellenzéki pártok demagógikus izü ígérétein és fogadkozásain kívül a liberálisok által hatályon kívül helyezőndő törvények hosszú névsorát is tartalmazza. Szomorú perspektivák várnak még erre az országra, ahol a megszavazott törvények alkalmazására sem jut tulajdonképpen elegendő idő.

Liberális puccskísérlet a régenstanács ellen

A legelső nagy változás, amelyet a liberális párt beígért és amelyet nem tüntet ugyan fel az országhoz intézett manifesztum, de amelyet *Bratianu* Vintila éppen eléggé kihangsúlyozott a kongresszuson tartott beszédben, — a régenstanácsban fog történni. „A liberális párt nemzeti kötelessége, — mondotta *Bratianu Vintila*, — hogy a jelenlegi alkotmányos rend megóvása fölött örködjön, ez azonban csak egy történé-

hik meg, ha eltávolítjuk az elmúlt év őszén történt merész államcsíny következményeit”. Hogy ezt a szibillikus mondatot megérthessük, el kell olvasnunk *Tancred Constantinescu* lapját, az *Ordineat*, amely mai számában a liberális pártvezér beszédét kommentálva, a következőket írja:

„*Sărăteanu* régens egy család és egy kormány, de nem az egész ország exponense. Tavoznia kell tehát a régens-tanácsból. Ha valaki szolidaritást vállalna vele, az ugyanolyan sorsra fog jutni, mint maga *Sărăteanu*.”

A párt há marad az általános választási joghoz

A program bevezetésében hangsúlyozza, hogy a liberális párt há marad az általános titkos szavazati jogon alapuló parlamenti rezsimehez, amely a modern társadalom fejlődésének egyetlen komoly biztosítéka, bármió maló tendenciák is keletkezzenek bizonyos családokból, vagy személyi ambíciókból. Szükség van a modern román állam megszervezésére, ami csak megfelelő tisztviselői karral történhetik. Éppen ezért vissza kell állítani a jelenlegi kormány által megfeszített tisztviselői statutomot. Jöfvezetést tisztviselőket a színekurák eltávolítását és az igazságtalanságok reparálását ígéri ezen a téren a liberális párt.

Egész sereg törvény hatályon kívül helyezését jelenti be a program

Fogadkozásaihoz híven, a liberális párt hatályon kívül fogja helyezni a jelenlegi közigazgatási törvényt, amely szemelőt tévesztette az állam egységének elvét s amely egyébként is alkalmazhatatlannak bizonyult. A liberális párt a községi és megyei decentralizálás híve, de a leghatározottabban ellenzi azt, hogy decentralizálás címe alatt ismét felélesszék a regionalizmust. A közigazgatási tisztviselőknak ugyancsak jó fizetést ígér a manifesztum, amely elismeri, hogy az állam jelenlegi közigazgatásai sok kívánni valót hagy maga után. A nőknek politikai jogokat ígér a manifesztum, amely hosszán foglalkozik az ország gazdasági helyzetével. A jelenlegi nagy válságot a világháború következményeinek tudják be a liberálisok. A jelenlegi vezetők azonban nemcsak, hogy semmit sem tettek a krízis enyhítéséért, de súlyosbították azt megmondolatlan intézkedésekkel. Miután virgázó anyagi helyzetet ígér az ország összes lakóinak, a manifesztum leszögezi: a liberális párt meg van győződve arról, hogy a gazdasági függetlenség politikája megfelel Románia, általános érdekeinek. Ezen a prin noi insinet alá-húzó megállapításon mítsen változtat az, hogy néhány soral alább udvarias hangokat pendít meg a manifesztum a külföldi tőkével szemben.

A program hangsúlyozza az ipari fejlődés fontosságát, különösen azon iparágakat, amelyek a mezőgazdasággal

kapcsolatban vannak. Ugyancsak az ország fejlődése kívánja azt meg, hogy a liberálisok hatályon kívül helyezéék a jelenlegi kormány által megszavazott bányatörvényt.

A koncessziók és autonóm pénztárak ellen

A közlekedési eszközökkel foglalkozva, a manifesztum kategorikusan állást foglal a koncesszionálisok ellen. „A liberális párt kitart azon meggyőződése mellett, hogy a nagy közhivatásokat nem szabad elidegeníteni, mert azok nemcsak az ország gazdasági, hanem politikai függetlenségét is veszélyeztetik. A liberálisok megállapítják ezután a vasút fejlődését, majd az országutakkal foglalkozva oda konkludálnak, hogy a jelenlegi uttörvényt módosítani kell. Az utak elhanyagolt állapotát azzal magyarázza a manifesztum, hogy az elmúlt liberális kormánnyok sürgősebb és fontosabb problémákkal lévén elfoglalva, nem fordíthattak kellő gondot az utak gondozására.”

A magánhitel megszervezésének fontosságát hangsúlyozza ezután a manifesztum, majd a pénzügyi helyzettel foglalkozva, a költségvetési egyensúly fenntartásának szükségességét szögezi le. Komoly megtakarításokat kell minden vonalon megvalósítani. Nemesak az anyagi helyzet, hanem a közmorál is megkívánja ezt. A parlamenti kontrol megkönnyítése végett a jelenlegi kor-

mány által kreált autonóm pénztárakat meg kell szüntetni (vasut, a posta, az utak, építkezések és az erdők autonóm pénztárait, stb.).

A legérdekesebb a manifesztumnak az a része, amelyben a jelenlegi kormány túlzott adófizetési ellen tiltakozik és az adókövetési rendszer revízió alá vételét ígéri meg a lakosságra nehezedő terhek megkönnyítése érdekében.

Külön fejezet foglalkozik a mezőgazdasági helyzettel. Első dolga a manifesztumnak bejelenteni azt, hogy az ingatlanforgalom felszabeditásáról szóló törvény hatályon kívül helyezését ígéri be. Megigéri a manifesztum, hogy a liberális párt a kiviteli illetékek leszállítását fogja szorgalmazni és mindennek tetejében harcolni fog a túlzott kamatok ellen.

A kisebbségi kérdésről

Kulturális téren Anghelcsu politikájának folytatását ígéri be a manifesztum, amely egyik legrövidebb passzusát a kisebbségi kérdések szenteli. Ez a passzus többek között a következőket tartalmazza: a liberális párt testvéri érzelmektől áthatott politikát kíván folytatni a kisebbségekkel szemben, mert az összes polgárok harmónikus együttműködésében látja legbiztosabb kezességét Nagyrománia fejlődésének és egybeforradásának. Az államhoz hű kisebbségek a liberális pártban a szükséges támaszra fognak találni. A liberális párt az összes könnyítéseket meg fogja tenni, hogy a kisebbségek nyelvéket, hitüket és kulturális hagyományaitak művelhessék. A nagy államérdekekkel való szolidaritásukban kell hogy lássák a kisebbségek saját fejlődésüknek előfeltételét, abban a jóakarattal pedig, amelyet az állam a román elemekkel szemben tanusít, a történelmi elégtételadás egy aktusát és nem velük szembeni ellenségeskedést kell hogy lássanak. A kisebbségi probléma igaz és teljes megoldása az alkotmány szellemében történő intézkedések, valamint kölcsönös bizalom és jóakarattal révén fog megvalósulni, nem pedig választási tullicitálásokkal és az ország határain kívüli tiltakozásokkal és reklamációkkal. A liberális párt testvéri és lojális kezét nyújt a kisebbségeknek és bizonyos abban, hogy a kisebbségek nem fogják elesábitatni magukat kívülről jövő uszításokkal, amelyek olyan belső mesterkedésekre vezethetnek, amelyekkel szemben a liberális párt teljes energiájával fel fog lépni.

Béke mindenkiel

A munkáskérdésben a manifesztum a töke és a munka harmónikus együttműködésének szükségességét hangsúlyozza, majd széleskörű közegészségügyi törvényt ígér be. A külpolitikában a kisananttal való kapcsolatok kiépítését és a Lengyelországgal való szövetség konszolidálását tartja szükségesnek a manifesztum, amely nem győzi eléggé hangsúlyozni, hogy Romániának abszolút békepolitikát kell folytatni.

Herzl születésének hetvenedik évfordulója

Herzl Tivadar önéletrajza

Harcban a zsidóságért - szemben az egész világgal

Herzl születésének hetvenedik évfordulója alkalmából közöljük a politikai cionizmus halhatatlan emlékü megalapítójának önéletrajzát.

1860-ban Budapesten születtem, a zsinagóga szomszédságában, amelyben a rabbi, ifjú koromban, szigorú szavakkal illetett, mert én különösképpen több tiszteletet és több szabadságot kívántam a zsidók számára, mint amennyiben ők jelenleg részesülnek. A Dohány-utcai ház kapuján, ahol megpillantottam a napvilágot, husz év múlva egy pódula fog függni a következő szöveggel: „Ez a ház kiadó”. (Herzl itt arra célozott, hogy husz év múlva ő már Palesztinában lesz.)

Nem tagadhatom le, hogy iskolába jártam. Először egy zsidó elemi iskolába adtak be szüleim, ahol bizonyos tekintélyre tettem szert, miután apám jómódu kereskedő volt. Ezen iskolához fűződő emlékeimet verések képezik, amit

A tanuló évek és az első írói szárnypróbálgatások

Az evangélikus gimnáziumban többségben voltak a zsidók, ennél fogva nem is panaszkodhattunk holmi zsidó-üldözéssel. Hetedik gimnázista voltam, amikor első újságíróként megírtam, természetesen aláírás nélkül, mert különben tanárom becsukott volna. A gimnázium legfelsőbb osztályát jártam, amikor, egyetlen hugom, tizenhét éves korában meghalt. Jó anyám a fájdalomtól melankólikus lett úgy, hogy 1878-ban Bécsbe költöztünk.

A gyász hetében ellátogatott hozzánk Kohn Sámuel főrabbi és megkérdezte tőlem, milyen terveim vannak a jövőre vonatkozólag. Kijelentettem, hogy író akarok lenni, mire a rabbi elégedetlennül bólogatott fejével, aminthogy később a cionizmust is ellenezte. Az írói pálya — mondotta az elégedetlen rabbi — alapjában véve nem is tényleges foglalkozás.

Bécsben jogot hallgattam, résztvettem az összes diákos bolondságokban és egy bajtárs-egyesület tarka sapkáját viseltem. A diákegyesület egy szép napon elhatározta, hogy ezentúl zsidókat nem vesz fel tagjai közé, bár az egyesületben levő zsidókat kegyesen megüri. En azonban istenhozzádot mondtam a nemes ifjaknak és hozzáálltam a komoly munkához. 1884-ben letettem a jogi doktorátust és mint tiszteletdíj tisztségűt egy bíró mellé osztottak be. Előbb Bécsben, majd Salzburgban hivatalnokkodtam. Salzburgban szívesebben éltem, a város környéke ugyanis nagy vonzóerőt és mély hatást gyakorolt rám. Irodám ugyanis egy régi víz tornyában volt, pontosan a torony lába alatt és naponta háromszor élveztem a harangok erős kongását.

Természetesen többet dolgoztam a színháznak, mint a törvényszéknek. Etem legszebb napjait Salzburgban töltöttem és szívesen maradtam volna e szép városban, de mint zsidót — úgy éreztem — sohasem léptetnének elő. Ezért bucsút vettem Salzburgtól és a jogtudományoktól.

A budapesti rabbinak megint bosszúságot okoztam, mert ahelyett, hogy igazi hivatáshoz vagy tényleges mesterséghez láttam volna, utazgattam és a lapoknak valamint a színházaknak írogattam. Darabjaimat különböző színházak elő is adták: némelyeket sikerrel, másokat bukással. Mind a mai napig érthetetlen előttem, miért voltak sikereim egyes színműveimmel és miért tűntek le más darabjaim a műsorról. Darabjaim-

azzal érdemeltem ki, hogy nem tudtam pontosan a zsidók egyiptomi kivonulásának részleteit. Ma azért vernének meg tanítómestereim, mert ma igen sokat emlékezem a hajdani egyiptomi kivonulásra. Tíz éves koromban a reáliskolába kerültem, ahol a gimnáziummal ellentétben — amely a főszűlty a klasszikus nyelvekre fektette. — a modern tudást becsülték többre. Csakhamar azonban elvesztettem a logaritmus és a trigonometria iránti előszeretemet, mert abban az időben kimondott antiszemita irányzat uralkodott a reáliskolában. Tanárain egyike olyképen magyarázta a „pogány” szó jelentőségét, hogy: „Ide tartoznak a bálványimádók, a mohamedánok és a zsidók. E jellemző magyarázat után elegendő lett a reáliskolából és gimnáziumban akartam folytatni tanulmányaimat. Edesapám sohasem kényszerített engem arra, hogy milyen irányban folytassam tanulmányaimat és így lettem gimnázista.

nak ilyenét fogadása arra tanított, hogy ne törődjem a publikum tapsaival és fütyjeivel. Fő, hogy az ember önmagát ellensúlyozza ki darabjaiban, egyébbel ne törődjek. Ma természetesen minden szindarabomat megvetem, azokat is, amelyekkel sikereim voltak Bécs császári Burg-színházában. Nem is törődöm velük.

1889-ben megházasodtam, három gyermekem van, egy fiam és két leányom. Véleményem szerint gyermekeim nem esnyvák és nem ostobák. De lehet, hogy tévedek. 1891-ben spanyolországi utazásom közben ajánlatot kaptam a bécsi Neue Freie Presse című újságtól, hogy vállaljam el a lap párisi tudósítását. A megbízást elvállaltam, jöllehet addig az időpontig utaltam és megvettem a politikát. Párisban alkalmam volt meg tudni, hogy mit ért a világ politika alatt és ezzel kapcsolatos nézeteimet „Palais Bourbon” című könyvemben juttattam kifejezésre.

1895-ben megelégeltem Párist és visszatértem Bécsbe.

Párisban való tartózkodásom utolsó két hónapjában írtam a „Der Judenstaat” című könyvem. Nem emlékszem, hogy valaha is papírra vettem volna valamit annyi fekköltéssel, mint ebben a könyvben. Heine írja, hogy amikor bizonyos verseket leírt, feje felett hallotta a sas szárnyának esattogását. Úgy hiszem, hogy én is valami suhogást hallottam fejem felett, amikor ezt a könyvet megírtam. Addig dolgoztam rajta napról-napra, amíg teljesen ki voltam merülve és minden esti szórakozásom abból állott, hogy Wagner-zenét hallgattam, legszívesebben Tannhausert, amelyet mindig megnéztem, valahányszor előadták. Olyan este, amikor nem volt operaelőadás, mindig kételkedtem gondolataim helyességében.

Az első időben úgy gondoltam, hogy ezt a kicsiny írástomat, amelyet a zsidókérdés megoldására szántam, nem is adom ki könyv alakban, hanem csak barátaim között fogom ismertetni. Később alakult ki bennem az a gondolat, hogy mégis kiadom. Nem volt ugyanis szándékomban a zsidó hit számára egyéni akció kezdeni. A legtöbb olvasó csodálkozni fog azon az ellenkezésen, amelyel eleinte a zsidó-üggyel szemben viselkedtem. En ugyanis az egész ügyet olyannak tekintettem, amelynek érdekében dolgozni kell, de semmiesetre sem disputálni. A nyilvános agitációt csak abban az esetben vettem volna igénybe,

ha privát tanácsaimat nem hallgatták volna meg és nem követték volna.

Amikor befejeztem könyvem, arra kértem egyik legöregebb és legjobb barátomat, hogy olvassa el a kéziratot. Mialatt olvasta, hirtelen felkiáltott. Ezt az izgalmat természetesen találom az írásról, mert ő zsidó volt. Magam is felsikoltottam írás közben, legnagyobb meglepetésemre azonban barátom egész mással okolta meg ezt a sikolyt. Afi mondotta, hogy megalomultam és szerencsétlenségem mélyen elszomorítottam. Anélkül, hogy még egy szót szólott volna, elrohant. Egy éjszaka után visszajött hozzám és arra kért, hogy hagyjam abba az egész dolgot, mert mindenki örültnek fog tartani. Olyan izgatott volt, hogy mindent megígértem neki, csak hogy megnyugtassam. Azután azt ajánlotta, hogy menjek el Max Nordaúhoz és kérdezzem meg tőle, vajjon az én népművelő tervem megszülethetik-e okos ember agyában.

— Senkit sem fogok megkérdezni — volt az én válaszom. Ha az én elgondolásom ilyen hatást gyakorol egy művelt és hűséges barátomra, úgy feladom a tervemet.

Egy évi és két havi börtönre ítélték a kolozsvári dohánygyár megtévedt pénztárnokát

Az ítélet indokolása annak a reményének ad kifejezést, hogy Csarnay még hasznos tagja lesz a társadalmaknak

Cluj-Kolozvár, május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék ma délelőtt hirdette ki az ítéletet Csarnay András, a kolozsvári dohánygyár pénztárnokának sikkasztási bűnyügyében. A törvényszék ítéletében bűnösnek minősítette Csarnay Andrást a dohánygyárnál, 1926-tól 1929-ig terjedő periódusban elkövetett többszörös sikkasztás vétségében és egyévi és hét hónapi börtönre, valamint öt évi hivatalvesztésre ítélt. A vizsgálati fogsággal hét hónapot kitöltöttnek vett a törvényszék.

A törvényszék az ítélet megindoklásában rámutat arra, hogy a 660 ezer lej élsikkasztását és a pénztárnál előállott hiányoknak hamis nyugtákkal való fedezését nagy részben segítette elő a do-

Etután igen komoly krízist éltem át, amelyet csak azzal hasonlíthatok össze, ha egy tűzben izzó testet a hideg vízbe hajítanak. Természetesen, ha ez a test történetesen vasból van, acéllá válik.

Barátom, akiről a fentiekben beszéltem, összeadta a sürgönykiadásaimról készített számadásomat. Amikor átnyújtotta nekem az összeadást, az első pillanatra észrevettem, hogy számadása nem pontos. Felhívtam erre a figyelmét és újra elvégezte az összeadást. De csak miután háromszor-négyszer átvizsgálta, egyezett össze az ő számadása az enyémmel. Ez a kis eset visszaadta az önbizalmamat. Abban a helyzetben voltam, hogy pontosabban számoljak, mint ő. Az én józanságom mégsem hagyott el teljesen.

Ezekben a napokban folytonos nyugtalanság vett erőt rajtam a „Zsidóállam” kapcsolatosan. A következő évek folyamán sok-sok tragikus napot éltem át és félek, hogy még sokkal több tragikus napot kell átéljek a jövőben. 1895-ben hozzáfogtam naplóm vezetéséhez, ezidig négy hatalmas kötet telt meg vele. Ha nyilvánosságra hoznám, az egész világ megdöbbenne azon, hogy mik voltak terveim, kik voltak tervem ellenségei és kik voltak barátaim.

Egyet azonban biztosan látok és ez kétségtelenül áll előttem: a mozgalmam örökké élni fog. Nem tudom, mikor fogok meghalni, a cionizmus azonban soha sem fog meghalni. A bázei kongresszus óta a zsidó népnek újra megvan a maga népképviselője, később pedig helyreáll a Zsidóállam a saját országában. A Bank megteremtése művének közepén állok most és hiszem, hogy ez ugyanolyan nagy eredményt fog jelenteni, mint a kongresszus.

A jasi an egyik alv

K B

Kövekkel zuz revolverrel kéban a hegyi véresre vertek

Juga m

Sighetul Május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától). Mármarosban a kében és egyetűk román és zsidók szívós munkájával a mármarosai parasztjainak a gúl is sikerült. ha megalomulott a józan be a szenvedélyek részének.

Tegnap Jód. sülték el a jödi nyű eseményein sai rémségek ta gye lakosságát. nap alatt olyan tek, hogy aig k fekdünnék előt hiteles jegyzőközöknyvekből és

„Egy

Lázító beszéd en programot

— Borsza zsidó öljétek meg, e ritések, hogy tény hitre, mi községekből

A tömeg ezút mult. Itt meglát község zsidó al uja zsidóülésre. Roth Mártont es gikus közbelepes sítések aran tu tos haláltól. A k vadult tömeg kó valóságos pergő házakat.

Ajtókat, ablak por és az ut zsidókat kivét

A vasárnapi zsidók lakásai kb fón a falu egészé ka megállt, az ü ki s várta minde erélyes fellépése és az élet továb rében. A remény Hétfőn egész n atrocitások. Két Pollák és Ganz hajtottak el a p rescuta lelkes a j a ház elé

és revolvert sz esétlen zsidóra öket, irjanak a hogy a szekér csaknem el

A két megrémül ve előtt aláírta e pot, mire a pap paraszt segítségé

elverték a két azok súlyos most és talán sinyieni a tr

Ezzel azonban borsai örület. He éjszaka újra kez ror. A felheccel hany halálra rón és az almukból kergették ágyaik ben lévő zsidóka

kivitték egy p revolverrel ké hogy ugo

Igy ugratták be jéghideg hegyipa zótt Stein Judát mot.

A falu azóta is bolygatott méhka

Erdélyi Béla „meglepő” bejelentésekre készül bűnyügyének táblai főtárgyalásán

Budapest, május 6. Erdélyi Béla bűnyügyében, mint ismeretes, az ítéletábla eddig még nem tartott érdemleges tárgyalást, hanem az történt a táblai tárgyaláson, hogy elrendelték a bizonyítás kiegészítését. Ennek során megküldötték az íratokat, valamint Erdélyiné Forgács Annak holttestének egyes részeit az igazságügyi orvosi tanácsnak, hogy ott mondjanak véleményt Forgács Anna haláláról. Az igazságügyi orvosi tanács szerint Forgács Anna erőszakos halállal halt meg és fojtogatás okozta halálát. Gál Jenő dr., Erdélyi védője, az igazságügyi orvosi tanács véleményét megküldötte több világhírű külföldi orvosprofessornak, hogy mondjanak véleményt róla.

Ilyen előzmények után került most érdemleges tárgyalásra a gyilkossági bűnyü. A budapesti királyi ítéletábla Kállay tanácsa, május 12-én kezdi meg a bűnyü főtárgyalását, amely előreláthatóan bővelkedni fog izgalmas jelenségekben, a vád és védelem heves összecsapását várják a táblai tárgyaláson. Különösen az igazságügyi orvosi tanács véleménye körül készül éles összecsapás. A védő most várja külföldi orvosprofesszorok választát az igazságügyi orvosi tanács véleményére és ezeket a válaszokat ismertetni akarja a táblai főtárgyaláson. A törvényszéken arról is beszélnek, hogy Erdélyi Béla ugyancsak meglepő és érdekes bejelentéseket akar tenni a táblai főtárgyaláson és módosítani fogja eddigi vallomását.

Az Erdélyi-ügy táblai főtárgyalása iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik, de az ítéletáblán csak korlá-

tolt számban boesátanak ki belépőjegyeket a hallgatóság számára. Megkezdődött a belépőjegyekért az ostrom a tábla illetékes hivatalánál, ahol azonban még eddig nem kezdtek meg a belépőjegyek szétosztását, amelyeket első sorban ezáltal is a jogász és orvosközönség számára adnak majd ki.

Száraz anyagból készült butorainkat a nagy készletre való tekintettel mélyen leszállított árban áruljuk.
FISCHER ALBERT
butoráruhaza Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61.
Fióklérakat: Str. Regina Maria 10.

Mindennap új örömet

talál kertjében, ha helyesen gondozza. Jó szakkönyveket vegyessen segítségül!

Bernátsky: A gyümölcskertészet elemei 136 lei. A veteményes kert 190 lei. Csérer: A konyhakert 48 lei. A szobanövények ápolása 82 lei. A virágos kert 68 lei. Horn: Gyümölcstermelés és a szőlő kártevő rovara 68 lei. Nyáry: Mező és kertgazdaságra káros rovarok 68 lei. Pali bácsi: Kis gyümölcstermelő 68 lei. Rerrich: A kert 112 lei. Kertes ház 102 lei. Sávolgy: Melegagy a házi kertben 48 lei. Ezer utbaigazítás a gyakorlati kertészetben 218 lei. Semler: Gyümölcstermelés 34 lei. Staernfeld: Házikertek berendezése 48 lei. Szántó: Bogyós gyümölcsök 48 lei. Dinnyetermesztés 61 lei.

Utánvétellel szállít, nem tetszöt cserél:
LEPAGE Cluj

Már csak 13 nap van május 20-ig az „ALBINA BANC” által garantált zsidó Kórház sorsjegyek huzásának napjáig! Nemcsak a nyerményeket, hanem a huzás napját is garantálja az „ALBINA” 100 leiért 2.700.000 lei, köztötte az 1.000.000 teljes főnyereményre lehet nyeresi esélye!

Ne habozzék, vegye meg sorsjegyét

Sorsjegy kapható: fodrász termekben, tósdékben és minden nyílt üzletben, piaci árusoknál, valamint a Központi sorsjegyirodánál Piata Unirii 20, ahonnan vidéki rendelések utánvétellel is eszközölhetnek.

A huzás eredménye napilapokban közhírré lesz téve és külön nyerménylista is lesz kiadva.

A jasi antiszemita centrum egyik alvezére kirándult Máramarosba

Két napos rémuralmat rendezett Borsán egy antiszemita diákvezér

Kövekkel zúzták be a zsidó házak ajtóit és ablakait, revolverrel kényszerítették a zsidókat a hajnali órákban a hegyi patakban fürödni, két fuvarost pedig véresre vertek

Juga máramarosmezei prefektus erélyes intézkedéseket fogantatott a rend helyreállítására

Sighetul Marmatiei-Máramarosziget, május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Máramarosban emberemlékezet óta békeben és egyetértésben élt együtt a falvak román és zsidó lakossága. Ezen a szíves munkájára volt szükség, míg a máramarosi faluk józan és értelmes parasztjainak megzavarták a fejét. Végül is sikerült. Az egész vármegye mint ha megbolondult volna, feje tetejére állott a józan belátás, hogy helyet adjon a szenvedélyek féktelen és bűnös kitörésének.

Tegnap Jód, ma Borsa. Alig esendültek el a jödi borzalmas éjszaka szörnyű eseményeinek hullámai, már a borsai rémségek tartják izgalomban a megye lakosságát. Borsán az elmúlt két nap alatt olyan irratatos dolgok történtek, hogy alig hinnénk azokat, ha nem felelősen állnánk a borsai esendőség hiteles jegyzőkönyveit. Ezekből a jegyzőkönyvekből és a Borsáról Szigetre

menekült zsidók elbeszéléséből megdöbbentő részletek derülnek ki. Sohasem élt még át szörnyűbb órákat ez, a csaknem városzámbe menő máramarosmezei nagyközség. Tizenkétezer ember él ebben a tipikus máramarosi nagyfaluban, amely utolsó vasuti állomása a Pietrosz tövébe torkoló vasuti vonalnak. Körülbelül négyezeröttszáz zsidó él Borsán, akiknek országrésze ugyanazt a munkát végzi és ugyanazt a kenyeret eszi, mint a falu és a környék román parasztjai. Ez a szoros sorsközösség volt mindig a záloga a békés egyetértésnek a románok és a zsidók között.

A súlyos máramarosi krízis nem kimélte meg Borsát sem, az egymást követő kormányok kétbalkezes politikája sorra kényszerítette leállásra az erdőüzemeket, a lakosság egyedüli kereseti forrásait. Egyre szédültebb és állatibb lett a nyomor, a parasztok hihetetlen módon elpauperizálódtak és eladósodtak, ilyen körülmények között a talaj adva volt. A romániai antiszemita mozgalom centruma, a jasi főhadiszállás ugylátszik, alaposan dolgozott. Elküldte egyik emberét ebbe a nyomorsújtotta faluba, hogy felkoraesolja a szenvedélyeket.

Vasárnap reggel Borsára érkezett Constantin Danilo jasi antiszemita diákvezér. Dimítriu Jon és Berinde Andrei, a község román papjai közreműködésével összehívta a borsai román parasztság tömegeit. A község egyik széles térségben négyülést tartott az antiszemita vezér. Gyújtó, lázító beszédet intézett a mit sem sejtő paraszttömeghez.

Constantin Danilo rámutatott a borsai zsidó hitközség elnökének házára és ezt kiáltotta a néphez: — Itt lakik a zsidók vezetője, rohanjatok be házába és öljétek meg!

„Egy harmadát megölni, egy harmadát megkeresztelni, egy harmadát kiűzni“

Lázító beszédének további részleteiben programot adott a diákvezér:

— Borsa zsidóságának egyharmadát öljétek meg, egyharmadát kényszerítsétek, hogy térjenek át a keresztény hitre, míg a többit üzzétek ki községekből, amíg csak lehet.

A tömeg ezután a község háza elé vonult. Itt megállt Roth Mártont, a község zsidó aljegyzőjét. A diákvezér újra zsidóölésre uszította a tömeget. Roth Mártont csak a esendőség energiája közbejött és csak nagy erőfeszítések árán tudta megmenteni a biztost haláltól. A község háza előtt a megvadult tömeg köveket szedett össze és valóságos pergőtű alá fogták a zsidó házakat.

Ajtókat, ablakokat tört be a közép és az utcán keresztülhaladó zsidókat kivétel nélkül megsebesítették.

A vasárnapi izgatás hatása alatt a zsidók lakásaikba vonultak vissza, hétfőn a falu egészen kihalt, minden munkát megállt, az üzleteket nem nyitották ki s várta mindenki, hogy a hatóságok erélyes fellépése révén helyreáll a rend és az élet tovább mehet normális medrében. A remény azonban korai volt. Hétfőn egész nap tovább folytak az atrocitások. Két zsidó fuvaros, Marche Pollák és Ganz Izrael egy szekér fával hajtottak el a pap lakása előtt. Dimítriu lelkész a jasi diákvezérrel kijött a ház elé

és revolvert szegezve a két szerencsétlen zsidóra, arra kényszerítette őket, irjanak alá egy nyilatkozatot, hogy a szekér fával szándékosan csaknem elgázolták a papot.

A két megrémült zsidó a revolver csőve előtt aláírta az eléjük tett papírlapot, mire a pap és a diákvezér, több paraszt segítségével, úgy

elverték a két zsidó fuvarost, hogy azok súlyos sebekkel feküsznek most és talán örökre meg fogják sínyteni a tragikus találkozást.

Ezzel azonban nem ért még véget a borsai örület. Hétfőről keddre virradó éjszaka újra kezdődött a féktelen terror. A felheccelt tömeg behatolt néhány halálra rémült zsidónak a házába és az álmukból felvert embereket kikergették ágyaikból. Az éjjeli öltözetben lévő zsidókat összeterezték,

kivitték egy patakhoz és a hídról revolverrel kényszerítették őket, hogy ugorjanak a vízbe.

Igy ugratták be a hajnali órákban a jég hideg hegyipatak vizébe többek között Stein Judát és Stein Slomo Chaimot.

A falu azóta is olyan, mint egy megbolygatott méhkas. A parasztok a fé-

telen izgatás hatása alatt állandóan forrongó állapotban vannak és új támadásokra készülnek. Az erdőüzemek állnak, a parasztok munka és kenyér nélkül vannak és könnyen hajlanak minden szélsőségre.

A borsai zsidóknak tegnap egy tizen-negy tagú küldöttsége kereste fel Juga vármegyei prefektust, aki előtt feltárták a borsai rémségek összes részleteit.

A prefektus megdöbbenve hallgatta végig a szörnyű eseményekről szóló beszámolót s ígéretet tett arra, hogy erélyes kézzel fog rendet teremteni a békéjében és nyugalomában megbolygatott faluban.

Alsóvisón is antiszemita kilengések voltak ?

Cluj-Kolozsvár, május 6. Ellenőrizhetetlen hírek szerint Alsóvisón is súlyos antiszemita kilengések történtek. A felsővisói zsidóság körében óriási az izgalom. A felsővisói zsidó hitközség táviratilag tudatta a felháborító eseményeket a miniszterelnökkel, a belügyminiszterrel és a kolozsvári tartományi igazgatósággal, akiktől sürgős intézkedéseket kértek. Ugyancsak táviratilag

Dr. Klein Artur, a máramaroszigeti zsidó jogvédő iroda vezetője az ügyészség büntető feljelentést tett a zavargások felbújtói, értelmi szerzői és vezetői ellen.

Borsán a rend még mindig nem állott helyre. Az összes korezmák és boltok zárva vannak. A zsidók felhagytak minden munkával és várják a hatóságok erélyes közbelépését. Hinni akarjuk, hogy Juga prefektus erélyes kézzel fogja letörni az anarchikus méreteket öltött antiszemita kilengéseket s gondoskodni fog arról, — a zavargók példás megbüntetésé révén — hogy a borsai események soha többé meg ne ismétlődhessenek Máramaros megyében.

Cuza első képviselői tevékenysége: zsidóverést rendezett

Bucuresti-Bukarest, május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Cuza professor hatalmas botrányal és a zsidó-veréssel kezdte meg képviselői szereplését. A professor tegnap tért vissza Jasiba Roman-megyéből, ahol megválasztották és ahol a választási kampány ideje alatt fiával, valamint több kortesi szolgálatokat végző diákkal tartózkodott. Cuza professor fiával, George Cuzával együtt egy autóban haladtak, mögöttük pedig egy autobuszon utazott tizennyolc diák-kortés. Targu-Frumos városkában érkeve, a menet a Dinterg étterem előtt állott meg. Alighogy a diákok kiszálltak az autóbusból, egy arra haladó szakállas zsidóra támadtak rá és véresre verték. Egy másik csoport a közelben lévő üzletek ablakait kezdte kövekkel és botokkal betörni.

A városkában nagy pánik keletkezett. A zsidó kereskedők azonnal bezárták üzleteiket, a lakosság pedig védelmi intézkedésekhez nyúlt. A rendőrség kiszállt a helyszínre, de nem tudta megakadályozni azt, hogy az antiszemita diákok és a védekező zsidó járókelők között verekedés ne törjön ki. A városka főtere percek leforgása alatt hatalmas arénává változott át. Botokkal, puszta ököllel ütöttek és verték egymást a két tábor hívei, miközben mindkét részről több sérülés történt. Cuza professor fiával együtt azonnal elhagyta a helységet és Jasiba hajtatott, ahol jelentést tett a történetéről a hatóságoknak.

Vasile Perovan, Jasi-megye prefektusa, a történetekről értesülve, azonnal intézkedett esetleges újabb incidensek megakadályozása érdekében. Utasítására a közbeeső Podul-Iloaiei városkában nem engedték be a hazatérő diákokat, ugyanakkor, a prefektus utasítására, az összes jasi üzleteket bezárták.

A Targu-Frumosi verekedők mihelyst

SELECT MOZGO Sonny Boy után az első éneklő és beszélő film:
Az erdők királya (Fehér sivatag)
nagyszerű kalanddráma, amelynek főszerepét
Rin-Tin-Tin és Davey Lee
a közismert kis Sonny Boy alakítja nagy sikerrel. Műsoron kívül énekel a világhírű „GIGLI“ tenorista. A műsört az „UPA“ legújabb hirodója kíséri. — Monopol Concordia-Film.

Jasiba érkeztek, azonnal felverték a diákokthoz és egy óra leforgása alatt mintegy háromszáz diák gyűlt össze az egyetem előtt, akik Cuza vezetésével a vármegyei prefektura elé vonultak. Itt Petrovan prefektus fogadta a Cuza által vezetett diákküldöttséget, amely arról panaszkodott, hogy a zsidók súlyosan inzultáltak Targu-Frumoson a diákokat. Különösen Cuza tiltakozott felháborodva a történet ellen és kijelentette, hogy a hatóságok azért nézték karbatett kézzel a történeteket, mert el vannak zsidósodva. A prefektus energikusan tiltakozott Cuza kijelentése ellen és kijelentette, hogy hatóságsértés miatt jegyzőkönyvet fog felvenni a történetekről. Ugyanakkor ígéretet tett arra, hogy helyszíni vizsgálatot tart és szigorú szankciókat fog alkalmazni a bűnösökkel szemben.

Bucuresti-Bukarest, május 6. A targu-frumosi antiszemita kilengésekkel kapcsolatosan a következőket jelentik meg: Mihelyst a diákok kiszálltak autójukból, azonnal hozzáláttak a zsidó-üzletek ablakainak beveréséhez és a zsidó járókelők inzultálásához. A városka zsidó lakói nem hagyták magukat és valóságos közelharc keletkezett a két tábor között, amelynek során állítólag maga Cuza is megsérült. A felháborodott lakosság pözdorjává törte össze a diákokat szállító autókamiont.

A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a verekedést a diákok provokálták és a városka zsidó lakossága jogos önvédelemből szállt szembe a támadókkal. Anghelescu belügyi alminiszter ma délelőtt kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a hatóságok megtették az intézkedéseket esetleges újabb rendbontások megakadályozására.

A madridi egyetemi hallgatók vörös zászlót tüztek ki az egyetem ormára és véres ütközetet vívtak a rendőrökkel

A kormány szigorú utasításokat adott a rend biztosítására

Madrid, május 6. A központi egyetemen kiújultak a diákzavargások. Az orvosi fakultáson a hallgatók elsáncolták magukat és közpört zúdítottak az egyetem felé felvonuló karhatalmi osztagokra. A tégláktól és kődaraboktól több rendőr megsebesült. A karhatalom ostromot vezetett az egyetemi épületen védelmi állásban vonult diákok ellen és tíz perces lövéddőlés után kiűzte a diákokat az épületből. A harcban egy orvostan-hallgató halálos sebet kapott és számosan súlyosan megsebesültek. Több letartóztatás történt. A rendőrség az egyetem ormáról három vörös zászlót távolított el, amelyeket mint az előző napok diákzavargásai alkalmával ezuttal is hallgatók helyeztek el az épület frontjára. A kormány ma este minisztertanácsot tartott. A miniszterek türethetlennel minősítik a diákok romboló magatartását és igen erélyes intézkedések foganatosítását készülnek velük szemben elrendelni.

Madrid, május 6. A kormány a tegnapi rendkívüli minisztertanácsán elhatározta, hogy a hatóságoknak szigorú utasítást ad a rendnek minden körülmények közötti biztosítására.

A tegnapi egyetemi tüntések során egy rendbontó csoport az állatorvosi főiskola előtt megtámadta a rendőröket. A rendőrök gummitölgjüket és fegyvereiket használták s a zavargókat szétverték. A rendbontók között munkából hazatérő munkások is voltak. Számos letartóztatás történt.

Macdonald rendőrökkel barrikádozta el magát a munkanélküliek ostroma elől

London, május 6. A Downing Streeten megkettőztették a rendőrszemeket és állandósították az őrjáratot, mert a vidéki munkanélküli küldöttségek, az úgynevezett nyomoresapatok egy része még mindig nem hagyta el az angol fővárost. A szigorított biztonsági rendszabályokat azért kellett foganatosítani, mert a munkanélküliek határozatot fogadtak el, hogy nem hagyják el Londont, amíg Macdonald színe elé nem kerülnek, hogy feltárhassák előtte helyzetüket s ha másként nem tudnának a miniszterelnök elé jutni, megkísérlik az erőszakot is.

Dr. Hoffmann Miksa: A házasság a régi hébereknél a Biblia és Talmud alapján. Ára 68 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

moly krízist éltem át, al hasonlíthatok össze, a testet a hideg vízbe vetésesen, ha ez a test van, acélla válik. a fentiekben beszél-sürgönykiadásaimról omat. Amikor átnyuj-szeadást, az első pill-em, hogy számadása ívtam erre a figyel-zte az összeadást. De szor-négyszer átvizs-ze az ő számadása az is eset visszaadta az ban a helyzetben vol-ban számolják, mint m mégsem hagyott el

ban folytonos nyug-ajtam a „Zsidóállam- n. A következő évek tragikus napot éltem meg sokkal több tra-átéljek a jövőben. am naplóm vezetésé- hatalmas kötet telt lvánosságra hoznám, döbönne azon, hogy i, kik voltak tervem ltak barátaim.

ízatosan látok és ez löttem: a mozgalom m tudom, mikor fo-nizmus azonban soha A bázei kongresszus A bázei megvan a maga jbban pedig helyre-saját országában. A e művének közepén nt, hogy ez ugyan-ényt fog jelenteni.

re ítélték megtévedt

st, hogy Csarnay ak

adminisztrálása és lémény, hogy a pénz-tyakoroltak semmi- ezért a sikkasztás an a dohánygyárra n kifejtette továbbá. mátkozó alkalom so-ébe. A törvényszék ek tudta be Csarnay t, hogy a dohány-tek hoszu során lel- eljes megelőzésére. A törvényszék ité-ában azon reményé- hogy Csarnay még társadalomnak.

beje-lásán

nak ki belépője- számára. Megkez- kért az ostrom a alánál, ahol azon- kezdték meg a be- at, amelyeket első- jogász és orvosok- k majd ki.

lt butorainkat a ekintettel mélyen ban áruljak.

ALBERT
Reg. Ferdinand 61.
egina Maria 10.

uj örömet

elyesen gondozza- egyen segítségül! eskertészet elemei kert 190 lei. Csé- lei. A szobanöv- A virágos kert 68 rmeles és a szőlő Nyár: Mező- és s rovarok 68 lei. lestermelő 68 lei. Kertes ház 102 a házi kertben itás a gyakorlati emler: Gyümölcs- feld: Házikertek ntó: Bogyós gyü- természetés 61 lei. m tetszőt cserél: **Cluj**

Gandhi meg van elégedve az angol hatóságok tapintatosságával

A bombayi nacionalista kongresszus az ellenállási mozgalom továbbfolytatását határozta el

Peshavart angol csapatok szállották meg. Karakhiban újabb zavargásoktól tartanak

London, május 6. Delhi jelentés szerint Gandhi délelőtt 11 órakor Poonában bevonult a börtönbe. A letartóztatási intézet vezetőjének tett nyilatkozatában az indiai nacionalisták vezére elismerte, hogy őrizetbe vételének pillanatától kezdve is megkülönböztetett udvariassággal bántak vele és utazása a lehető legkényelmesebb volt. Gandhi élelmiszeri költségeinek fedezésére a kormányzat a letartóztatási intézet részére havi 7 és fél fontot utalványozott.

Bombayban a nacionalista nagygyűlés és a polgári ellenállás folytatását határozta el.

A kerületi főnökség székháza, a bíróságok és a közigazgatási főbb hivatalok, valamint a szövőgyárak előtt gépfegyveres katonai osztagok állottak őrt, mert zavargásoktól lehetett tartani. A nacionalista vezér letartóztatása elleni tiltakozásul az áru és értéktözsde és az üzletek zárva voltak. Még a mohamedán kereskedők többsége sem nyitott. A vasúti pályaudvar előtti téren katonai páncélcsovcik vonultak fel és a főposta előtt lovaság állott készenlétben. A nagygyűlésen rendbontás nem történt, de a karhatalmi készenlétet még fenn tartják, mert az összesereglett hindu tömegek még nem hagyták el a várost.

Bombayban levegőbe repült a municioraktár

London, május 6. A Times bombayi tudósítója jelenti, hogy a város közelében egyik municioraktárban tűz ütött ki s a felhalmozott gránátok és bombák másfél órán át sorozatosan következő exploziókban robbantak. A robbanások a környező épületekben nagy károkat okoztak. Több ház összeomlott. Az exploziók következtében öt ember életét veszítette, huszan életveszélyes sebeket kaptak. A kivonult katonaság és tüzoltók hosszas fáradozás után oltották el a tüzet, mert a folytonos robbanások miatt csak nehezen volt megközelíthető.

A Daily Mail jelentése szerint Gandhit internálása előtt angol ezredorvos vizsgálta meg és teljesen egészségesnek találta. Letartóztatásánál az a rendőrtisztviselő működött közre, aki egy ízben 1922-ben már fogatosította őrizetbe vételét.

Gandhi meg van elégedve...

A Reutter távirati iroda tudósítója előtt az indiai nacionalista vezér kijelentette, hogy a bánásmóddal teljesen meg van elégedve és kényelmét az utazás alatt is biztosították. Gandhi a Yeradda-börtönben külön lakosztályt kapott. A kormányzat havi száz rupiát utalt ki élelmezésére.

Gandhinak Lord Irwin indiai alkirálynak intézett második levele megfogalmazva készen áll s csak legelőszörre lett volna még szükség, de erre internálása miatt már nem került sor.

Az indiai nacionalista vezér felesége és tanítványai igen nyugodtan fogadták a Mahatma internálásának híreit. Felesége a lapok munkatársainak kijelentette, hogy Gandhi letartóztatása nem jelent a polgári ellenállás mozgalmanak végét, mert hívei és az önkéntesek tovább folytatják a harcot India függetlenítéséért.

Tovább folyik a küzdelem

Bombayban a nacionalisták tegnap esti nagygyűlésén több mint százezer főnyi tömeg vett részt. A nagygyűlés határozatban kimondotta a békés ellenállási mozgalom továbbfolytatását.

Peshavart ma éjszaka angol csapatok megszállták. A város birtokba vétele rendben folyt le, úgyhogy a lakosság csak reggelre kelte tudta meg, hogy a nacionalista kongresszus miliciája helyett az angol parancsnokság vette át a rend és nyugalom biztosítását.

A város felett angol hadirepülőgépek keringenek. Valószínűleg, hogy a várost legalább két hónapig megszállva fogják tartani.

Karakhiban a jelek arra vallanak, hogy újabb zavargást készítenek elő. A hatóságok ezért elrendelték a magán-

fegyverkereskedelem beszüntetését és az üzletekben talált fegyverek és lőszernek az arsenálba szállítását.

A nacionalista vezér internálása miatt elrendelte vallási szünetnapok eddig egész Indiában csaknem teljesen in-cidensmentesen teltek el.

Egy örült fiatalember pokolgéppel levegőbe akarta repíteni a nizzai játékkaszinó rulettjátékosait

Páris, május 6. Nizzában ma éjjel a játékkaszinó termében pánikot idézett elő egy örült fiatalember, aki pokolgéppel a rulettasztal körül tolongó sokaságot a levegőbe akarta repíteni. Az örült merénylő e szavakkal lépett be a terem ajtaján: „Itt a végítélet napja. Készüljétek a halálra, mert mindannyian a levegőbe fogunk repülni!” Néhány elszánt vendég hátulról a fiatal-

emberre vetette magát és így sikerült kezei közül a pokolgépet kiszedni és a végveszedelmet elhárítani. A rendőrség őrizetbe vette a merénylőt. Megállapítást nyert, hogy közveszélyes örült. Valószínűnek tartják, hogy a néhány nappal ezelőtt a kaszinó folyosóján elhelyezett bombát ugyanez az örült helyezte oda a kaszinó felrobbantására.

Május 10.-én kezdődnek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások Bukarestben

Bukarest, május 6. A magyar delegáció, mely a napokban Bukarestben járt, megállapodott a kereskedelmiügyi minisztériummal abban, hogy a román-magyar kereskedelmi tárgyalások felváltva Bukarestben és Budapesten fognak le. A tárgyalások e hó 5-én kezdődtek Bukarestben.

Az érdekelt körök nagy várakozással tekintenek a román-magyar gazdasági kapcsolatok konszolidációját jelentő tárgyalások elé, amelyek mindkét ország kivétel szempontjából igen nagy jelentőségűek.

Nem lesz érdekellen, ha felemlítjük, hogy az utolsó három év román-magyar

külkereskedelem mérlege Romániára nézve állandóan aktív volt, amely ki-tünik az alábbi statisztikából:

Román export-import-egyenleg millió pengőben

1926-ban	77.502,	34.439,	43.065
1927-ben	82.746,	35.757,	46.989
1928-ban	62.516,	30.933,	31.583

Románia tehát lényegesen kevesebb árut hozott be Magyarországból, mint amennyit oda szállított. Románia főleg fát, olajat, petróleumot exportált, míg Magyarország kevés ipari cikket, papírkát, elektromos és mezőgazdasági gépeket hozott be Romániába.

Palesztinában jórészt kipusztították a sáskákat

London, május 6. Az angol kormány hivatalosan közli, hogy a sáskák kipusztítására irányuló akció Palesztinában és a szomszédos országokban pozitív eredménnyel járt. Megnehezíti a sáskák kipusztítását az a körülmény, hogy az operációs központok távol vannak egymástól. A sáskák elleni hadjárat tehát valószínűleg júniusig fog tartani. A Jordán területe már megvan, tisztítva. Beer Scheba és Auja területén pedig vége felé jár a sáskaellenes hadjárat. Nebron és Jeruzsálem körüli vidéken szintén nincs már sáska. Csak Nablus környékén kell még pusztítani őket, itt ugyanis tízezer durámot leptek el a sá-

kák. Migdal, Nazareth, Afuleh, Acre és Gaza környékén még pusztít a sáska, de itt is nem sokára kiegészítik őket.

Transzjordániában a kettőezerharsház-negyvennyolc tonna sáskát és 360.168 kg. petét semmisítették meg. A krízisen már itt is túl vannak és néhány hét múlva egész Transzjordánia felszabadul a sáskajárás átkai alól. Szíriában azonban a helyzet kritikus, mint ahogy Aleppo Damaszkusz, Homa vidékén és más környékeken nagy rajok jelentek meg. — Egyiptomban a Nilus deltája, a Nilus-völgye és Kairó környéke vannak veszedelemben. A sáskarajok ide a Sinai-hegység és Arabia felől vonultak föl.

New-York rendőrfőnöke hirlapi polemiát folytat a kommunisták ellen

Newyork, május 6. Közölte az Uj Kelet, hogy a newyorki rendőrség főnöke, Whalen az amerikai sajtóban titkos orosz dokumentumokat tett közzé, amelyek azt látszanak igazolni, hogy az orosz kereskedelmi társulat Newyorkban alapjában véve nem egyéb, mint a

kommunista agitáció fészke. A rendőrfőnök folytatja leleplezéseit és közli, hogy Amerikában ma már az orosz bolsevizmusnak olyan propaganda-hálózata működik, amit csak óriási tőkével lehetett megszervezni.

Whalen bizonyítani kívánja, hogy az

orosz kereskedelmi társulat az ügyleteiből folyó kereskedelmi hasznót utolsó centig a bolsevik propaganda kimélyítésére használta. A newyorki titkos rendőrség hónapokon át figyelte az orosz ügynökök munkáját és kiderítette, hogy az egész kommunista szervezetet Péter Bogdanow, az orosz kereskedelmi társulat newyorki vezetője és az orosz kereskedelmi tanács egykori elnöke irányítja. Kivüle még a Washingtonban élő Skwirski dolgozott a legtöbbit. Skwirski főleg arra volt kiszemelve, hogy sztrájkokat idézzon fel májusban és hogy az osztályharcot minél szélesebb rétegekbe vigye bele.

Az orosz kereskedelmi társulat vezetői a támadásokkal szemben kijelentették az amerikai szocialista lapok hasábjain, hogy Whalen rendőrfőnök által idézett dokumentumok hamisítványok. A lapok egynemelyike közli az Egyesült Államok külügyi és igazságügyi minisztériumának igazolványát, amelyek minden kétséget kizáróan állapítják meg, hogy az orosz kereskedelmi társaság távol áll mindenféle kommunista lázítástól. Whalen erre azt írta, hogy újabb dokumentumok meg fogják győzni a kormány tagjait, hogy elhamarkodott lépés volt, amikor kiadták Bogdanow és Skwirski uraknak az ártatlansági bizonyítványt.

A leleplezések iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg az Egyesült Államokban.

Leon Motzkin Bécsben nyilatkozott az aktuális zsidó problémákról

Bécs, május 6. (Az Uj Kelet tudósító-jától.) Leon Motzkin, a cionista akció-komité elnöke és az európai kisebbségi kongresszus vezető tagja a napokban Bécsbe érkezett abból a célból, hogy a Herzl-émléknapon beszédet tartson. Motzkin már 40 év óta áll a zsidó reneszánsz mozgalom szolgálatában és Herzl Tivadarnek leleplezesebb munkatársa volt.

Motzkin fogadta a bécsi újságírókat és a következőket mondotta: — Franciaországból jövök, olyan országból, ahol nagy figyelemmel kísérik Palesztinának zsidó munka útján való újjáépítését. Más országokban, különösen Németországban befolyásos nemzsidó politikuskökből álló csoportok támogatják a mi törekvésünket. A cionizmus Ausztriából indult ki és nekünk nemcsak érdekből, hanem hálából is azon kell lennünk, hogy ebben az országban a mi sulyos harcunk a produktív nemzeti egzisztenciáért megértésre találjon. Ha tehát Herzlről beszélni fogok, akkor nemcsak a cionizmussal szemben fogok kötelességet teljesíteni, hanem Ausztriával szemben is.

A beszélgetés azután a palesztinai viszonyokra terelődött.

— Ugy olvastuk egy londoni tudósítástól, hogy a cionisták visszatartották az arab delegációnak a békés meg-egyezésre vonatkozó javaslatait — jegyezte meg egy újságíró.

— A jelentés ebben a formában nem felel meg a valóságnak. — felelte Motzkin. A Jewish Agency bizottságának utolsó ülésén, — ahol felerészben cionisták és felerészben nem cionisták tárgyaltak és amelyen Weizmann professzor is részt vett, megállapodást dolgoztak ki, amelyben leszögezték a Jewish Agency álláspontját. Ez pedig lényegében ugyanazokat az irányvonalakat öleli fel, amelyeket ebben a kérdésben az 1921-iki karlsbadi cionista kongresszus is lefektetett és amelyet a későbbi kongresszusok helybenhagytak. Kifejeződik pedig benne az a szándék, hogy a zsidók az arab lakossággal teljes harmóniában akarnak élni és egymást gazdasági és kulturális téren támogatni kívánják. A Jewish Agency ülésén hangsúlyozták, hogy a zsidók nem kívánnak uralkodni az arabok fölött, nem engedik azonban azt sem, hogy az arabok uralkodjanak a zsidókon. Ezt a megállapodást egyébként annak rendje és módja szerint publikálták is. En a magam részéről kizártam tartom, hogy Weizmann a Londonban ülésező arab delegációval akár hivatalosan, akár felhivatalosan érintkezett volna. Van egy határozat ugyanis, hogy mindaddig nem kezdhetők tárgyalások, amíg az arabok arra az álláspontra nem helyezkednek, hogy ők is elfogadják a Balfour-deklaráció alapján egy zsidó nemzeti otthon létesítését Palesztina földjén.

A lemo az e

Pan F

Bucuresi-Buda many tagjai ma nisztertanácsra niszterelnök elnölte kollégáival rescu, erdélyi és igazgatók lemo nisztertanács tartományi igazhosszu vita indulese körül. A nyára, Dobrescu Moldovan közödelegálta a minivan helyére Parügyi minisztert, egyelőre nem nyelfogadja-e ezt Valer azonban ksen vállalja el igazgatóság vez.

A minisztertanakalmunk volt be Moldovan Valer hogy örömmel v gátásának irány amelyek őt Erd politikai multja érzi magát arra zájárduljon a tart lesztéséhez és a lósításához. Mol után, hogy a jó várra utazik, al fog lépni a ható lamint a kisebbs Programjára vo az új tartomány sebségeikkel sz mindenki ismer ezeket ismételte Dr. Moldovan ra is megőrizi a osztását. A kul szünőleg szabad előre bizonytala válik-e ebben a lalt méltóságát történi, egy ho megyei képvisve Bucuresi-Bu Kelet tudósítój tése szerint. Do

Kerttulaj
A legnemesebb a pompás dísz GL nyészeti tökéletes tetszi idejük. Szá taállomására uta mentesítést bele 120 leért. 50 100 gumót 20 tá pás díszajokon élénk öröme les zseti telepe Tim

Üzlet
forgalmas h dezéssel azo Odeon, M

Az hat Ludw AZ Ö Négy nak szagt regét Ára. 374

Uj Kelet

! „TSUVÁTÉNU” !

כל מי שנתנסה לא נתנסה אלא בארץ ישראל או בעבודה (בני יונה הלוי)

ת ש ו ב ת נ ו

Kicsérélték az erdélyi és a beszarábiai tartományi igazgatókat

A minisztertanács elfogadta Dobrescu lemondását és Moldovan Valert állította az erdélyi tartományi igazgatóság élére

Pan Halippa lett Beszarábia tartományi igazgatója. Nagy botrány volt a kamara mai ülésén

Bucuresti-Bukarest, május 6. A kormány tagjai ma délelőtt tíz órakor minisztertanácsra ültek össze Maniu miniszterelnök elnöklése alatt. Maniu közölte kollégáival, hogy dr. Aurel Dobrescu, erdélyi és Moldovan beszarábiai igazgatók lemondtak méltóságukról. A minisztertanács tudomásul vette a két tartományi igazgató lemondását, majd hosszu vita indult meg utódaik kijelölése körül. A miniszterelnök indítványára, Dobrescu dr. helyére dr. Valer Moldovan közoktatásiügyi alminiszter delegálta a minisztertanács, míg Moldovan Valer azonban kijelentette, hogy szívesen vállalja el az erdélyi tartományi igazgatóság vezetését.

barátai kétségbeesett erőfeszítéseket tettek Manu esperes vezetése mellett, hogy a tartományi igazgatók lemondását megakadályozzák. Az erőfeszítések azonban hiábavalóknak bizonyultak.

Moldovanu beszarábiai tartományi igazgató eredetileg úgy tervezte, hogy lemondó levelében kérni fogja beszület-bírók kiküldését, amely hivatalban annak megállapítására, hogy valóban dezertált-e ő a román hadseregből. Utóbb lemondott erről a tervéről és resignálisan kérte lemondásának elfogadását. A Dimineata szerint, mindazok, akik Moldovanu dossziéját áttalulmányozták, meg vannak győződve arról, hogy a beszarábiai tartományi igazgató nem dezertált és hogy katonai szempontból teljesen korrektül viselkedett. A

kormány tagjai nyíltan is kifejezést adnak ezen meggyőződésüknek és valamennyien azt kívánják, hogy egy politikamentes beszületbíró dőntsön Moldovanu fölött.

Pan Halippa kinevezésével megoldást nyer a kormány átszervezésének problémája. A megüresedő közlekedésügyi minisztérium élére Mirtot fogja kinevezni a kormány, helyébe Raducanu kerül és így D. R. Ioanitescu megkaphatja végül a munkaügyi minisztériumot.

Dr. Dobrescu Aurel Fogarason fogja jelölteni magát: a vasárnap megválasztott dr. Iulian Cârje helyén, aki lemondandó utómáról, mielőtt azt egy napig is gyakorolhatta volna.

Bucuresti-Bukarest, május 6. A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Leon lupista képviselő hatalmas botrány közepette kérte a pénzügyminisztert, hogy mi van azzal a 12 millió lejrel, amelyet a monopol-igazgatóságánál különböző címeken szétosztottak. Elmondja, hogy már több ízben sürgette a kamara elnökségét, hogy bocsássák rendelkezésére az ügy dossziéit, interpelláció végett, de mindaddig sikertelenül.

Madgearu pénzügyminiszter komolytalannak jelenti ki Leon vádjait és méltóságon alólinak tartja, hogy azokkal érdemben foglalkozzék. Kijelenti azonban, hogy az akták Leon rendelkezésére állanak.

Pamfil Seicaru az IAR repülő-társaságnál történt panamak ügyében jelent be interpellációt.

Nichisur Graur kéri a pénzügyminisztert, hogy az új szesz-törvény elkészítésével vegye figyelembe a bortermelők érdekeit.

Madgearu pénzügyminiszter válaszol a felszólalásra. Érthetetlennek tartja a bortermelők idegességét. A szesz-törvény rövidesen a parlament elé kerül és akkor a bortermelők képviselőinek is alkalmuk lesz megtenni megjegyzéseiket. A kormány egyébként nem egy bizonyos kategória, hanem az ország összesét kéri, hogy szem előtt tartsa ilyen fontos törvények elkészítésénél.

Amerikai méretű rabló-támadás a bukaresti autókörzön

Hat álarcos bandita kirabolta egy luxusautó előkelő diplomata utasait

Citta Davila, Sombec grófnő és Devei tanácsos kalandja a Baneasai sosszén

Bucuresti-Bukarest, május 6. Ma éjjel hat álarcos rabló Baneasa és Mogosoaia között megtámadott egy autómobil, amelyben Sombec grófnő, a bukaresti lengyel követ felesége, Devei lengyel pénzügyminiszter tanácsos, aki jelenleg a román kormány vendége és Citta Davila washingtoni követünk ült. A sofőr a rablók fenyegetésére

kénytelen volt megállítani a kocsit, mire a banditák kifosztották az utasokat, elvéve ékszereiket és a pénzüket. Az autót azután akadálytalanul utnak engedték. Citta Davila Bukarestbe megérkezve azonnal jelentést tett a rendőrségnek, amely a legnagyobb apparátussal megindította a nyomozást.

Egy utasok nélkül Bukarestbe visszatérő autóbust ma éjjel ugyancsak rablók támadtak meg. A sofőrrel és a kocsival együtt megsebesítették. A sofőr nem vesztette el lélekjelenlétét, teljes sebességet kapcsolt és sikerült elmenekülnie.

Borzalmas földrengés rázta meg Hátsó-Indiát

Hatszázra rug a halottak száma. Rangoonban egész utcasorok dőltek romba

London, május 6. A legborzalmasabb emlékeztető földrengések krónikájában is legalább száz év óta páratlanul álló földrengés rázta meg tegnap Britt-Hátsó-Indiát. A földrengés Burmatban és Rangoonban végzett rettetés pusztításokat. Rangoonban egész utcasorok dőltek romba, amelynek következtében többszáz ember életét veszítette.

A földrengés a Shitang-folyó völgyében is borzalmas pusztításokat végzett. A rengés olyan elementáris erejű volt, hogy magát a Shitang-folyót is kivetítette medréből, mely az egész völgyet elárasztotta. A kiáradt folyó hullámaiban többszáz ember és állat vesztette életét. Peghu városban szintén házsorok omoltak össze, melyek rengeteg embert temettek maguk alá. A halottak

számát hozzávetőlegesen becslés szerint hatszázra teszik.

A hátsóindiai borzalmas földrengéssel egyidejűleg Buenos Ayresből jelentik, hogy Argentina Mendoza tartományában tegnap este földrengés pusztított. A földrengés centruma az Andeshegységben volt. Az okozott károkról még nem érkeztek jelentések.

Bolseviki törvényjavaslatnak nevezi a liberális sajtó a földgáz monopolizálásáról szóló törvényjavaslatot

A francia nyelvű liberális félhivatsias erről szóló cikkét a liberálisok megküldötték az összes külföldi pénzcsoportokhoz

Bucuresti-Bukarest, május 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A liberálisok elke-seredett harcot folytatnak a földgáz-törvényjavaslat ellen, amely alapjaiban renditené meg a liberális földgáz-társaságokat. A liberális párt francianyelvű hivatalos lapjában, a L'Independence Roumain-ben, vezércikk jelent meg a következő címmel: „Bolseviki törvényjavaslat”. Ezt a cikket a liberális párt vezetősége piros ceruzával kijelölte és elküldötte az összes külföldi bankokhoz és pénzcsoportokhoz.

ellen. A pénzügyi bizottság elfogadta a javaslatot, azonban úgy határozott, hogy a földgáz-társaság részvényesei a törvény kihirdetése után 30 napra ösz-szehívandók és a részvénytársaság a törvény előírta változtatásokat így sza-

bályszerűen eszközölni fogja. A Sonametan társaságnál a koncesszió feltételei lehetővé teszik az új törvény megfelelő alkalmazását. Ezekre az intézkedésekre az esetleges bírói eljárásra való tekintettel lehet szükség.

A népszövetség biztonsági bizottságának ülése

Genf, május 6. A Népszövetség biztonsági bizottsága tegnapi ülésén a háborus fenyegetés esetére a megtámadottnak vélt tagállamnak nyújtandó pénzügyi segély kérdésével foglalkozott. A francia és a finn delegátusok a nemzetközi pénzügyi segély folyósítását semmi előfeltételhez sem óhajták

kötni, míg az angol, olasz és a német kiküldöttek a nemzetközi pénzügyi segélyt csak arra az esetre akarják kilátásba helyezni, ha a népszövetségi intervenciók eredménytelenek maradtak és a megtámadottat jogtalan háborus támadás éri.

Hirdessen az Uj Keletben

rsulat az ügyletei-mi hasznát utolsó opaganda kimélyi-A newyorki titkos a át figyelte az akáját és kiderítet-ommunista szerve-w, az orosz keres-wyorki vezetője és i tanács egykori ele még a Washing-dolgozott a legtöb-arra volt kizemel-idézzen fel május-lyharcot minél szé-ye bele.

elmi társulat veze-zszenben kijelentet-ialista lapok ha-n rendőrfőnök által ok hamisítványok. ike közli az Egye-i és igazságügym-iolványát, amelyek izároán állapítják kereskedelmi tár-fenféle kommunista erre azt írta, hogy k meg fogják gyöz-ik, hogy elhamarko-kiadták Bogda-raknak az ártatlan-

ant óriási érdeklő-eg az Egyesit-Álla-

Motzkin hozott az aktuális blémákról

z Uj Kelet tudósító-n, a cionista akción-sz európai kisebbségi tagja a napokban ból a célból, hogy a n beszédet tartson. óta áll a zsidó rene-gulatában és Herzl kesebb munkatársa

a bécsi újságírókat mondotta:

ből jövök, olyan or-figyelemmel kísérik ó munka utján való országokban, különö-ban befolyásos nem-ből álló csoportok tá-ekvésünket. A cioniz-indult ki és nekünk . hanem hálából is hogy ebben az ország harcunk a produktív niért megértésre ta-Herzlről beszélni fo-sak a cionizmussal telességet teljesíteni, l szemben is.

után a palesztinai vi-rt.

k egy londoni tudósi-nisták visszautasítot-óciának a békés meg-zó javaslatait — je-íságíró.

ben a formában nem gnak. — felelte Motz-Agency bizottságának hóli felelésben cionis- nem cionisták tár-Weizmann profesz-megállapodást dolgoz-leszögezték a Jewish át. Ez pedig lényegé- az irányvonalakat et ebben a kérdésben adí cionista kongresz- és amelyet a későbbi lybenhagytak. Kifeje-e az a szándék, hogy akossággal teljes har- k élni és egymást gaz- lis téren támogatni ki-Agency ülésén hang-zsidók nem kívánnak bok fölött, nem enge-sem, hogy az arabok zsidókon. Ezt a megál-nt annak rendje és bíkálták is. En a ma-ártnak tartom, hogy ndonban üléselő arab r hivatalosan, akár fél-kezett volna. Van egy is, hogy mindaddig tárgyalások, amíg az lláspontra nem helyez- is elfogadják a Bal-lapján egy zsidó nem-ését Palesztina földjén.

Kerttulajdonosok figyelmébe!
A legnemesebb és legszebb nyári virágok a pompás dísz GLADIOLUS-fajok a mai te-nyészeti tökéletességükben. Most van az ül-tetési idejük. Szállítok az ország bármely pos-taállomására utánvétellel, csomagolást és tér-mentesítést beleértve: 10 gumót 10 fajtán 120 leiert, 50 gumót 10 fajtán 500 leiert, 100 gumót 20 fajtán 800 leiert. Ezen pom-pás díszfajokon minden kerttulajdonosnak élénk öröme les. MÜHLE ÁRPÁD kerté-szeti telepe Timisoara.

Üzlethelyiség
forgalmas helyen, esetleg beren-dezéssel azonnalra is kiadó. Cim Odeon, Memorandului No 16.

Az utolsó évek leg-hatalmasabb regénye
Ludwig Lewihson:
AZ ÖRÖK SZIGET
Négy nemzedék zsidójá-nak története Oroszor-szágtól Amerikáig A zsidó regényirodalom remeke!
Ára: füzve 272, kötve 374 lei, Rendelje meg!
Uj Kelet könyvosztálya Cluj

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Strada Matei Millo 6.
Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak forrás megjelölésével engedjük meg.

— **Ujabb értekezlet a jóvátételi kölcsön kibocsátása ügyében.** Párisból jelentik: A francia pénzügyminisztériumban a bankárkonferencia és a nemzetközi jóvátételi pénztinteztet vezetői ma délelőtt újabb értekezletet tartottak, amelyen a jóvátételi kölcsön kibocsátásának módozatait vitatták meg.

— **Amerikában eltiltották az alkohol céljaira szolgáló üvegek gyártását.** Newyorkból jelentik: A washingtoni legfelsőbb szövetségi törvényszék döntést hozott, melyben eltiltja üvegyáraknak olyan üvegek előállítását, amelyeket a prohibíciós törvény életbeléptetése előtti időkben alkoholos italok palackozására használtak fel. A newyorki lapok szerint legközelebbi időpontra várható a forgalomban lévő likőrös üvegek árusításának betiltása is.

— **Véglegesen megalakul a jóvátételi pénztinteztet.** Párisból jelentik: Jólinformált helyen bizonyosra veszik, hogy a nemzetközi jóvátételi pénztinteztet a jövő hét folyamán véglegesen megalakulhat, mert a hét végére az angol és olasz ratifikáción kívül a cseh törvényhozási jóváhagyást is kilátásba helyezték.

— **Borzalma tüzvész Liverpoolban.** Londonból jelentik: Liverpoolban egy olajpogácsagyár raktárpületének tetőzetén tűz támadt és rövidesen az egész felső emelet lángtengerré változott. A tüzők munkabálpése után az épület alsóbb emeletein több explozió történt, amelyek a helyiségek egy részét romba döntötték. A mentési munkálatok során mintegy száz sebesültet részletesen első segélyben, akik közül aránylag kevesen kaptak égési sebeket, többségük a robbanások sérültjei. Többórás oltási munka után sikerült a tüzet eloltani. A romok között hat megszenesedett holtestet találtak. A kórházba szállított sebesültek közül néhánynak állapota súlyos.

— **Elszabadult oroszok garázdálkodnak a délfranciaországi árterületen.** Párisból jelentik: A délfranciaországi árvízkatasztrófa idején Moissac elpusztított város állatseregletéből több orosz elszabadult s a vadállatok azóta a környéken a biztonságot veszélyeztetik. Az oroszok éjjelként beheréskednek a községekbe és állatokat rabolnak el. Tarn et Garonne departament prefetjé közelebről hajtóvadászatot rendez a fenevadak ellen.

— **Ausztráliai repülőóra startolt egy angol pilótánál.** Londonból jelentik: Miss Annie Johnson angol pilótánál ma a croydoni repülőtérrel ausztráliai repülőóra startolt. A vállalkozó szellemű nő pilóta a messi célt francia, belga, német, osztrák területek, majd a Balkán, továbbá Törökország, Perzsia és az Indiai feletti repüléssel igyekszik elérni. Annie Johnson a hosszú turampulást több közbenső leszállással abszolválja. Egyébként gépén teljesen egyedül utazik és utjának első szakaszára, Konstantinápolyig mindössze néhány szendvicses csomagot tart enni valóként.

— **Mérsékelt meleg idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változóan felhős és mérsékelt meleg időjárás várható. A hőmérséklet Budapestben ma délután 22° Celsius.

— **Poincaré egészséges.** Párisból jelentik: Poincaré visszatért egészségét és tegnap departementje megyei tanácsának ülésén elnökölt. Ebből az alkalomból meleg ünnepségekben részesítették a volt miniszterelnököt.

— **Interpelláció az angol alsóházban az indiai mozdonyrendelések ügyében.** Londonból jelentik: Az alsóház mai ülésén Samuel konzervatív képviselő szóva tette, hogy az indiai mozdonyrendeléseket német és magyar állami üzemek nyerték el, mert versenyképebb ajánlatokat tudtak tenni, mint az angol cégek. Felhívta a kormány figyelmét erre az anomáliára. A kereskedelmi államtitkár ígéretet tett az ügy megvizsgálására.

Lord Balfourt az Aranykönyvbe!

Az egész világ zsidóságához!

A zsidó népek egy nemes barátja távozott el körülünk. Egy hatalmas nemzet és egy kicsiny, az élet jogáért küzdő nép közötti barátság tradíciójának megtestesülése volt Lord Balfour. A zsidóság iránti érzéseit az a híres deklaráció fejezi ki, mely nevét viseli. Mint egykor Cirus perzsa király lehelővé tette a visszatérést Babelből, úgy nyitotta meg ő a zsidók számára az ősi földjükre való visszatérés útját.

Mi, zsidók sohasem felejtjük el az ő nagyszerű közreműködését a mi feladatunkban, hogy Palesztinát újra felépítsük, azt a mély szimpátiát és életadó bátortást, amelyet tőle kaptunk.

A Cionista Akcióskomitee, melynek utolsó ülésére rávetődött Lord Balfour halálának az árnyéka, elhatározta, hogy a Keren Kajemeth aranykönyvének egy kötetét Lord Balfournak szenteli. Felhívja az Akcióskomitee a világ összes zsidó közösségeit, vezessék be nevüket ebbe a történelmi nevezetességű könyvbe. A felajánlott összegeket Lord Balfour emlékének Palesztinában való megörökítésére fogjuk fordítani. A célt a rendelkezésre álló összeg nagysága szerint az Akcióskomitee következő ülésén fogja meghatározni.

Egy aranykönyvi bevezetés minimális megváltása 20 font (16.000 lej). Reméljük, hogy az egész világ hitközségeinek és közösségeinek hozzájárulásai legalább 100.000 fontot fognak elérni. Egy élő emlékmű fog így Erec Jiszraelen keletkezni, melyet a zsidóság nagy jövevénye iránt érez.

Chaim Weizmann, Nachum Szokolov
a Cionista Szervezet nevében
M. N. Ussiskin
a Keren Kajemeth Leisrael nevében
Leo Motzkin
az Akcióskomitee nevében

Lakerhurst amerikai várost elhamvasztással fenyegetik a körülötte hatalmas lángoszlopokban égő erdők

Newyork, május 6. New Hampshire, Rhode Island, Newyork és Pennsylvania államokban az erdőtűzek alábbhagytak, New-Jersey területén azonban minden ellenintézkedés dacára a tűz most is állandóan teret nyer. Lakerhurst a legnagyobb veszélyben van. A várost minden oldalán hatalmas lángoszlopokban égő erdők zárják körül. Az eddig elpusztult lakóházak számát tizenötezerre becsülik. Harmincötezer munkás kétségbeesetten küzd a pusztító elemekkel, de kevés a remény feltartóztatásukra. A déli órákban újabb ötezer embert áll-

litottak be az oltási munkálatokhoz.

London, május 6. A Reutter távirati iroda newyorki jelentése szerint a keleti partvidék erdőtűzeinek összes kára porrá égett épületekben meghaladja a tíz millió dollárt. Oach-Beach város több mint fele részét a lángtenger teljesen elpusztította. Számos villa és szálloda hamvadt el. Nashaaban ezer ember lett hajléktalanná. Az óceán partvidékén dühöngő viharok élesítik a tüzvész. New-Jersey államban Lakerhurst környékén a helyzet szerfelett kritikussá vált.

Éles akciót indítanak Palesztinában a „Brith Schalom” cypportimista politikája ellen

Jeruzsálem, május 6. A palesztinai mizrahi szervezet és számos más párt felüli, a közéletben jelentékeny szerepet játszó egyéniség gyűlést hívott egybe, amelyen elhatározták, hogy memorandumot intéznek dr. Weizmannhoz és felkérlik, hogy vessen véget a „Brith Schalom” és más szeparatista politikát folytató csoportnak. A memorandumban a „Brith Schalom” működését „gyalázatosnak és árulónak” jellemzik. Egy másik rezolúcióban felszólítják a palesztinai zsidó lakosságot, hogy harcoljon a Brith Schalom működése ellen. Felszólították a Vaad Leumi-t és a Jewish Agency palesztinai szekcióját, hogy haladéktalanul hívjanak össze gyűléseket és azokon tanácskozzák meg azokat a rendszabályokat, amelyek a palesztinai zsidóság érdekeinek megvédésére szükségesek.

A palesztinai zsidóság számos körében protestálnak az ellen, hogy a Brith Schalom vezető egyéniségei aláírásokat gyűjtsenek egy a kormányhoz intézendő petícióra, amelyben felhívják a kormányt, hogy semmisítse meg az arabok ellen hozott halálos ítéleteket. Az aláírások gyűjtői és kezdeményezői: Dr. Hans Kohn, a Keren hajszód volt titkára és Mollné asszony született Berger Sophie, ki az utóbbi időben tevékeny részt vett szociális és jótékonykodási mozgalmakban. Azt mondják, hogy dr. J. L. Magnes a héber egyetem kancellárja szintén támogatja az akciót. Dr. Tiho, a híres jeruzsálemi szemorvos, akit 1929. szeptember 1-én egy arab megtámadott és törzsúrással súlyosan megsebesített, a petíciót feleslegével együtt szintén aláírta.

Belép az Aguda a Jewish Agencybe?

Öt-öt tagu bizottság alakult a belépés lehetővé tételére

Frankfurt, május 6. Az Agudat Jiszrael végrehajtó bizottsága a Jewish Agencyvel való tárgyalásokkal kapcsolatosan nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati Irodának. A nyilatkozat a következőket tartalmazza:

Az Agudat Jiszrael politikai exekutívója az 1929. szeptember havában Bécsben megtartott Kenessio Gedaulon a Jewish Agency kérdésével kapcsolatos határozatát közölte Félix Warburggal, a Jewish Agency adminisztratív bizottságának elnökével. Az Aguda határozatában ugyanis leszögezte és megindokolta, hogy az Agudat Jiszrael a rabbitanács döntése értelmében csak

abban az esetben foglalkozik a Jewish Agencyhez való lecsatlakozás kérdésével, ha az eláll a kulturális feladatok finanszírozásától, miután a kulturális kérdésekben áthidalhatatlan világnézeti ellentétek vannak az Aguda és a Jewish Agency között és az együttműködés ezekben a kérdésekben meg nem valósítható.

Félix Warburg április elsejei keltezéssel közölte az Aguda exekutívójával, hogy egy bizottságot nevezett ki azzal a céllal, hogy ez a bizottság felvegye az érintkezést az Agudat Jiszrael képviselőivel egy olyan platform kidolgozása érdekében, amely lehetővé

fogja tenni az Aguda számára a Jewish Agencyvel való együttműködést. Az említett bizottságban Félix Warburg a következő zsidó személyiségeket jelölte ki: Dr. Leo Beck rabbi (Berlin), dr. Aron Bart (Berlin), Heschel Farbstein (Varsó), dr. Morris Hexter (London) és dr. Motzkin Leo (Páris).

Az Aguda ugyancsak egy öttagú bizottságot fog kiküldeni a Jewish Agency megbízottáival való tárgyalások felvétele érdekében. A bizottság összeállítása még nem készült el.

— **Hivatalos döntés szerint Kolozsváron játszik le vasárnap az Universitas—Törökvis kerületközi bajnoki mérkőzést.** A vasárnapi Törökvis—Universitáta kerületközi bajnoki mérkőzés színhelyére vonatkozólag ma megjött a labdarúgószövetség hivatalos átirata, mely a mérkőzés színhelyül Kolozsvárt jelöli ki. Sportközösségünknek tehát vasárnap ismét egy izgalmas és érdekes mérkőzésben lesz része. A döntő meccs bírójául Sueiu kapitányt küldték ki.

— **A Haggibbor tenniszszakosztálya** értesíti az érdekelteket, hogy Máthé Andor az ismert tréner megkezdte működését és órák vétele céljából jelentkezni lehet a Calea Victoriei 117 sz. alatti pályán a felügyelőnél. A tenniszszakosztály ugyanakkor értesíti a játszmái akadémistákat, hogy a sétatéri pályán kaphatnak beosztást és az ügyben a felügyelőhöz kell fordulni.

— **Kanada is alárendeli magát a hági nemzetközi bíróság döntéseinek.** Ottawából jelentik: A kanadai képviselőház tegnap törvényjavaslatot fogadott el, amely szerint Kanada csatlakozik a hági döntőbírósi határozatok kötelező elfogadásához. Hágában tudvalevőleg egy ugynevezett nemzetközi döntőbírósi szék, mely a különböző országok egymás közötti vitás ügyeibe dönt. A nemzetközi békebírósi érvényességét eddig körülbelül 25 állam fogadta el.

— **A vasúti pályán dolgozó munkásokba rohant a gyorsvonat.** Hannoverből jelentik: Sulyos katasztrófa történt tegnap délután. A Hannover—berlini gyorsvonat, a hannoveri állomástól nem messze belerohant a pályán dolgozó munkások csoportjába. Három munkást halálra gázolt, többen súlyos és könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Bécs város ezer család hához ad ingyen telket és garanciát vállal az építőkért.** Bécsből jelentik: Bécs város tanácsa, hogy a magánépítkezést az állami építési akció alapján lehetővé tegye, elhatározta, hogy 1900 családi ház építésére 220.000 négyzetméter városi telket ad 70 éves építési joggal. Minthogy pedig a bankok és jelzálogintézetek olyan telkekre, amelyek csak építési joggal vannak korlátozott időre átengedve, nem adnának jelzálogkölcsönt, a város az ezen telkek után adott jelzálogkölcsönért garanciát vállal. A kezesség összege mintegy 12 millió schillinget fog kitenni. A városi hivatal számítása szerint egy ilyen egyvagy többlakásos ház építési költsége 40.000 schillingbe kerül. A város vezetősége reméli, hogy ezen az alapon a magánépítkezés föllendül.

— **Felmentő ítéletet hoztak a paisleyi halálmozsi igazgatójának perében.** Londonból jelentik: A edinburghi törvényszék háromnapos izgalmas tárgyalás után most hozott ítéletet Charles Dwardnak, a paisleyi halálmozsi vezetőjének perében, akit azzal vádoltak, hogy elmulasztott óvintézkedéseit idézték elő a borzalmas tűzkatasztrófát, amelynek hetven gyermek esett áldozatul. A tárgyalás folyamán nem nyert bebizonyosítást az, hogy a tüzvész az igazgató hanyagsága idézte elő és ezért a törvényszék Dwardot felmentette a vád következményei alól.

— **Kineveztek a kolozsvári Árutózsde főtitkárát.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kereskedelmi és iparügyi miniszter a kolozsvári Árutózsde titkárává Caciula Miklóst, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara titkárát nevezte ki.

Minden új **sékel** gyengíti a zsidó népet ellenségeit

Az egészség a legdrágább kincs és ennek a megszerzése és megtartása a paplami-i
LITHYNIA
Ésványvíz rendszeres ivása által érhető el.
Kapható mindenütt!
Főlerakat: MOSA FERENC Cluj, Strada Avram Iancu 18.

Tavaszi ruhák festése, tisztítása megkezdődött CZINK-nél Cluj

Az áskedoxia

Int

Nyílt titok, hogy elismert áskedoxia nagy része való véleményét nyilvánor alatt cselekszik ott és akkor kednie kötelesség láthatatlan és lom fegyverettől előrehaladásukat mutat. Passzív meggyőződésük a betegség — mert nagy betegség — hallgatásba, türenek ezáltal szüntő az egyének, ahának hivatottak dömség értékes jótékonynak tartó nek hitközségeink huzást, kerülni és községeink jobb engedvén a teret nek. És mert ok a a monopolizált elzött zsidók egyedéseket, kielik megdegenerálásában, tételében. A mi és jéről van szó, me való, hogy a tere A kulisszák mögölteve az áskedoxiától eltekintve, kól tudnak általán doxiánál. Az egy szerte pertraktált melynek konkrét láthatatlanok, a mert jésiva ügy, sem simultak el t ket eteti, égő sz mári ügy még m csak a naiv lelke ügy befefeztést nye megmutatni, men megfogott eltávol milyen újabb csal ezután, milyen új többi hitközsége „nagy győzelem” tában kell lenni az nek, mely mély ap ja az újabb fejle kézzel türi a tov és ha Beszterce ez látja, annál szom den türelemnek v hisszük — rövidese het be Beszterce „Szfárd központi ger, de az orthodó bár a taksákat m le. Nem nagy jósló látni, hogy az irod lesz hosszú életi, megtörténik, hogy irodai direktívák most fűtyülnek. A ismeri, jól tudja, h is az ő szájuk ize rendelkezni. Aki részleni, az egy

Mi volna azon Első alapfelfele radikalis megoldás az hitközségek r legteljesebb szoldá nileg is, testületük negatokat, akik o kóser borkeresked tük reklámjakent, nre, szefárd politil szorítani az ásked ségéből. Mert mind fajtából. Ha eljön és egyének önzert emmentes szoldar a rabbi fellélegzé ják magukat a terr veál táaszé ödef pontjáról. Egy k Hers Mannheim, a boldogult hunfa Eppen elég szent a kécikinyelni, se há vatos chászid fello jék.

Szembe kell nézz dás mumusával is. szakadást, a béke unk, de fel kell ve a zsidó lelkesedése vet nagyjainktól zsidó szellemét a magunkba. Ha mi karnak, legyen sz tell ezzel a körülm alap az orthodoxia s mégis, erőnek

Az áskénáz-orthodoxia válsága

Irta G. S.
III

Nyílt titok, hogy köztisztviselőben álló, elismert áskénáz-rabbijaink tulnyomóan nagy része valóságos terror alatt áll, véleményét nyilvánítani nem meri, terror alatt cselekszik, illetve nem cselekszik ott és akkor, amikor és ahol cselekednie kötelessége volna. A terror beláthatatlan és kiszámíthatatlan rágalom fegyvereitől féltik boldogulásukat, előrehaladásukat és elsősorban nyugalmaikat. Passzivitásban maradnak jobb meggyőződésük ellenére és ez a káros betegség — mert a passzivitás sokszor nagy betegség — ragadós. Kártékony hallgatásba, tüdő passzivitásba merülnek ezáltal szüntelenül provokált áskénáz egyének, akik vezetőszerepre voltak hivatottak. Átragad a nemtörődomség értéke egyéniségekre, miáltal jótékonyan tartott álomba szenderegnek hitközségeink, mert kerülnek a szét-huzást, kerülni akarják a veszedelmet és közsegeink jobbjai félrevonulnak, átengedvén a teret a kevésbé rátermetteknél. És mert ők a kizárólagos jámborok, a monopolizált chószedek, a patentirozott zsidók egyedül, kisajátítják a közsegeket, kielik magukat a hitközségek degenerálásában, destrualásában, tönkretételében. A mi és a gyermekeink jövőjéről van szó, mégsem egészen helyén való, hogy a teret teljesen átengedjük. A kulisszák mögötti győzelmeikről, illetve az áskénáz-közületek legyőzöttségétől eltekintve, két nyilvános blamagerről tudnak általában az áskénáz-orthodoxianál. Az egyik éveken át világszerte pertraktált rabbiaválasztás volt, melynek konzekvenciái még ma is beláthatatlanok, a másik a szintén közismert jesiva ügy, melynek hullámai ma sem simultak el teljesen, mert a lelkeket égeti, égő szégyenérzettel. A szatmari ügy még mindig elintézetlen és csak a naiv lelkek képzelik, hogy az ügy befejezést nyert. A közeljövő fogja megmutatni, mennyire nem sikerült a meregfogat eltávolítani, de azt is, hogy milyen újabb csalafintaság következik ezután, milyen újabb erőszak kezd ki a többi hitközségeket és rabbi állásokat a „nagy győzelem” mintájára. Ezzel tisztában kell lenni az áskénázközvéleménynek, mely mély apathiába merülve várja az újabb fejleményeket, karba tett kézzel türi a további ökölesapásokat. És ha Beszterce ezt jónak és helyesnek látja, annál szomorubb reá nézve. Minden türelemnek van határa és — azt hisszük — rövidesen cégváltozást jelenthet be Beszterce a miniszteriumnál. „Szfárd központi iroda” lesz az új cég, de az orthodox jelzést nem adjuk, bár a taksákat mi, áskénázok, fizetjük le. Nem nagy jóslótehetség kell azt előre látni, hogy az irodával kötött frigy sem lesz hosszú életű, hiszen már most is megtörténik, hogy a nekik nem tetsző irodai direktívákra szfárdjaink már most füttyölnek. Aki ezt a mentalitást ismeri, jól tudja, hogy kizárólag és csak az az ő szájak ize szerint lehet nekik rendelkezni. Aki ellenvéleményen merészel lenni, az egyszerűen — pose.

Mi volna azonban itt a megoldás? Első alapfeltétele egy végérvényesen radikális megoldásnak az, hogy az áskénáz hitközségek megtalálják a lehető legteljesebb szolidaritás alapját. Egyé-nyileg is, testületükben is. Azokat a re- megátokat, akik opportunitásból, vagy kóser borkereskedésük, élelmiszerüzle- tük reklámjaként, meggyőződésük elle- nére, szfárd politikát folytatnak, ki kell szorítani az áskénáz-hitközségek vezető- ségéből. Mert minden községben akad e- záltal. Ha eljön az áskénáz közsegek és egyének önzetes, becsületos és fele- lőmentes szolidaritása, magával hozza a rabbi fellelegzését, emancipálni fog- ják magukat a terrortól, letérnek a „sev- veál táaszke ódef” kényelmes állás- pontjáról. Egy keszav Szófer, Chaim Hers Mannheimer, Fuchsz Móse, vagy a boldogult hunfalvi gaon tradíciója éppen elég szent ahhoz, hogy azokat se- nekicsinyelni, se háttérbe szorítani a di- vatos chászid felfogás miatt, ne enged- jék.

Szembe kell nézzünk bátran a szaka- dás mumsával is. Mi nem keressük a szakadást, a béke fegyvereivel harco- nunk, de fel kell vegyük a harcot azzal a zsidó lelkesedéssel és kitartással, me- lyet nagyjainktól örököltünk, melynek zsidó szellemét a jesivákban szivtunk magunkba. Ha mindenáron szakadást akarnak, legyen szakadás. Számítanunk kell ezzel a körülménnyel. Ahol tárgyi alap az orthodoxia félretolására nincs és mégis, erőnek erejével szakadást

akarnak — lásd Szatmár — legyen szakadás. Nem veszély az, ha az egészsé- ges testből a fertőzött részt leamputál- ják. Meglátjuk, melyik lesz életképes. A mégtisztult, egészséges rész, vagy az eltávolodott beteg testrészt! Tovább me- gyünk. Nem kell félni az áskerásoktól sem! Szépen, lassan, de biztosan lejár- ják magukat, mint a legújabb iszer- hóbort, a géppászka-tilalom. Józan, tan- ult, elfogulatlan orthodox zsidó az ilyen periodikusan felburjánzó miszti- kus meséknek nem tulajdonít fontossá- got. Kié lesz a jövő? Azé az ifjúságé, amely a tudás igazi forrásából merít, amely tanulással és tanítással tölti ide- jét, vagy azé, aki már a bölesőben poli- tizál, kolecol és a csodatevő cadollikok misztikumai pletykálásában éli ki fia- talságát. Ha iskoláinkat, a Talmud-Tó- rákat, a jesivákat továbbra is saját erőnkől tartjuk fenn és fejlesztjük, ha áskénáz-hitközségeink a szfárd hatalmi

vágy és terror ellen véd- és dacsözvet- ségre lépnek, könnyű lesz belső ellensé- geinkkel, intézményeink tönkretévoivel, megküzdeni. Ha pedig továbbra össze- tett kezekkel, tétlenül nézzük másod- rendű zsidókká való degradálásunkat, ha tovább szóltanul türrük intézmé- nyeink, hitközségeink minden eszközzel való destrualását, ha a nemtörődomség álláspontján maradunk, megérdemeljük, hogy apáink örökségét, a zsidó talajt lábaink alól kihuzzák, megérdemeljük, hogy mint kores utódokat, legszentebb tradicionális örökséginktől fozszanak meg bennünket. Meggyőződésem, hogy jelen soraim az áskénáz-szívekben mély visszhangra ta- lálnak, nem mint a kiáltó szó a pusztá- ságban. Rabbijainknak csak egyet: „Boldog az a kor, amelyben a nagyok megszívlelik a kicsinyek tanításait”. (Vége.)

ugy az ügyész, mint a bejegyzést kérő részvénytársaság megfelelőbbéheti.

Egy konkrét esetben a törvényszék egyik regáti bírója arra az álláspontra helyezkedett, hogy a minisztertanácsi határozat nemcsak a 138. szakasz első bekezdését, az iparkamarák véleményé- nek kikérését teszi a bíróságok kötele- ségév, hanem kiterjedt a hatálya a 138. szakasz többi bekezdéseire is s így meg- tagadta a részvénytársaság cégének be- jegyzését és azt csak nyílt tárgyaláson akarta bejegyezni. A bírónak ez a ren- delkezése amellet, hogy a részvénytár- saság bejegyzését késleltette, veszedel- mes precedenst teremtett volna a jövő- re nézve, mert a részvénytársaságok be- jegyzését oktanulul megnehezítette vol- na. Ezért az ügyet a törvényszék egyik tanácsa elé vitte. A törvényszék tanácsa aztán megállapította, hogy a regáti ke- reskedelmi törvény 138. szakaszának csak első bekezdése alkalmazható Er- délyben s így a kereskedelmi és ipar- kamarák kedvező véleménye után a részvénytársaságokat minden további nélkül fel kell a társaságok lajstromába venni.

Nagy fizetésképtelenségek Németor- szágból. Berlinből jelentik: A legna- gyobb divataruházak egyike, a Bothmer & Duncker cég fizetésképtelenséget je- lentett be. Az eljárás megindult a cég ellen. A passzívák jelentékenyek. A hi- res frankfurti textilcég, Sichel & David beszüntette fizetéseit. A passzívák né- hány százezer márkára rugnak. — A frankentáli ügyészség megkeresésére a rendőrség letartóztatta a Max Weil spi- ritusgyári cég két tulajdonosát, Hugó és Berthold Weilt. A cég fizetésképte- lenséget jelentett be és a könyvek át- vizsgáláskor kiderült, hogy bűnös ma- nipulációk következtében lettek inszol- vensek. — Gothában a Fritz Bothmann- féle kocsis- és gépgyár fizetési zavarokba került. A cég 40 százalékos egyezséget ajánlott hitelezőinek.

Törökország mégis ki fog egyezni hi- telezőivel. Párisból jelentik: Angorából érkező hírek szerint Törökország ki akar egyezni hitelezőivel. Kamel pasa, a török köztársaság elnöke megbízást adott egy új szerződés megszerkesztésére, amely a régi Törökország adósságait lenne hivatva szisztematikusan rendez- ni. A szerződés szerint Törökország mo- ratóriumot kér hitelezőitől és 1930-ban semmit sem fog fedezni. A köztársaság a maga részéről hajlandó egy külföldi szakértőt alkalmazni, aki az ország pénzügyi helyzetét kivizsgálja és meg- felelő rendszabályokat javasolna.

A nemzetközi műtrágyaszindikátus. Berlinből jelentik: A nemzetközi mű- trágyaszindikátus az eredménytelen és hosszas párisi tárgyalások után végre Berlinben megalakult. Japán kivételé- vel a világ összes műtrágyagyárai egye- sültek a szindikátusban, amely felöleli a világtermelés 92 százalékát, vagyis 250 ezer tonnát. Németország a szindi- kátusban 100 ezer tonna nitrogénnel ré- szesedik. Franciaország, Italia, Belgium, Jugoszlávia, Csehszlovákia, Svédország, Norvégia, Svájc és Lengyelország együt- tesen 150 ezer tonna nitrogént állít elő. A szindikátusi egyezmények szerint minden ország belföldi termelése véde- lem alatt áll és azok az országok, amely importra szorulnak a központ utján kaphatnak műtrágyát, amelynek árát és szállítási feltételeit félevenként álla- pitják meg.

A román delegáció vezetőinek nyilat- kozatai a román-magyar gazdasági kö- zeledekről. Budapestről jelentik: A bu- dapesti mintavásár megtekintésére ki- küldött nyolevanhat tagu román dele- gáció megérkezett Budapestre. A kül- döttséget Belatiny Braun Arthur, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke üdvözölte. Gheorghe Cristodo- rescu, a Kamarák Szövetségének elnö- ke elragadtatással nyilatkozott a kiál- litásról s kijelentette, hogy véleménye szerint a budapesti látogatás a két or- szág kereskedelmi és ipari köreit egy- máshoz közelebb hozza. Constantin Mir- cea szenátor, az UGIR elnöke elisme- réssel nyilatkozott a gavalléros fogad- tatásról s kijelentette, hogy a két or- szág gazdasági érdekei megkivánják, hogy kereskedelem és ipar egymást megismerje és megbecsülje. Belatiny Arthur, a kamara elnöke kijelentette, miszerint nyole éve várják az alkalmat, hogy Románia gazdasági vezető- férfiaival felvehessék az érintkezést és a két ország között a gazdasági kap- csolatokat kiépíthessék. Manolescu Mi- hály volt államtitkár tart ma előadást az agrárállam tragédiája címen.

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári törvényszék elvi döntése a részvénytársaságok cégbejegyzése ügyében

Cluj-Kolozsvár, május 6. A kolozsvári törvényszék a napokban a részvénytár- saságok cégbejegyzésének joggyakorla- tában elvi jelentőségű határozatot hoz- tott és ezzel a határozatával dezavualta egyik regáti származású törvényszéki bírónak a cégbejegyzések ügyében el- foglalt helytelen álláspontját. Egy minisztertanácsi határozat ugyan is az év elején kiterjesztette joghatárát Erdélyre, a regáti kereskedelmi tör- vénykönyv 122. és 138. szakaszaira. Előbbi részvénytársaságok igazgatósá- gának összeállításával foglalkozik, utó- bi pedig a részvénytársaságok megal- kulásának formai részét szabályozza és első bekezdésében imperative kimondja, hogy addig a részvénytársaságokat nem lehet a cégbejegyzésbe felvenni, amíg az iparkamara véleményét előzetesen nem kéri ki. A 138. szakasz további be- kezdései azonban, amelyek a regátban ugyan érvényben vannak, felesleges mó- don nehezítik meg a részvénytársaságok megalakítását, mert a cégbejegyzést a törvényszéknek nyílt tárgyaláson, ügyész jelenlétében kell tárgyalni és a bíróság határozatát tizenöt napon belül

bi pedig a részvénytársaságok megal- kulásának formai részét szabályozza és első bekezdésében imperative kimondja, hogy addig a részvénytársaságokat nem lehet a cégbejegyzésbe felvenni, amíg az iparkamara véleményét előzetesen nem kéri ki. A 138. szakasz további be- kezdései azonban, amelyek a regátban ugyan érvényben vannak, felesleges mó- don nehezítik meg a részvénytársaságok megalakítását, mert a cégbejegyzést a törvényszéknek nyílt tárgyaláson, ügyész jelenlétében kell tárgyalni és a bíróság határozatát tizenöt napon belül

Az árleszállítások között is rendkívüli alkalom

Az eredeti bolti árak töredékéért

Nagy Tavaszi Könyvvásár

Csupa értékes, világhíres mű, irodalmi érdekességek ép úgy, mint művészeti tanulmányok és a könnyű, gyakorlati tudományosság váltakoznak az egyes csoportokban.

I. csoport:

Chemia: Ostwald, 320 old. — — — 185.—
Fizika: Tangl, 352 old. — — — 146.—
A föld: Raoul Francé, 304 old. — — — 212.—
A fény: Pogány, 360 old. — — — 146.—
Összesen 689.—

helyett leszállított ár: **298 lej**

II. csoport:

H. Bergson: A relativitás elmé- lete — — — — — 106.—
Alexander: Filozófia — — — — — 159.—
Ferrero: Az ókori civilizáció — — — — — 99.—
Dános: A szocializmus története — — — — — 212.—
Alexander: Művészet — — — — — 159.—
Összesen 735.—

helyett leszállított ár: **298 lej**

III. csoport:

Schoppenhauer: Tanulmányok I—II. — — — — — 99.—
Schoppenhauer: Eletbölcesség — — — — — 212.—
La Rochefoucauld: Gondolatok — — — — — 159.—
4 kötetben 489.— lej bolti ár helyett

leszállított ár: **199 lej**

IV. csoport:

Dauthendey: A Bivató nyole órája — — — — — 99.—
Karinthy F.: Együgyű lexikon — — — — — 47.—
Lesneur: A bossza — — — — — 106.—
Ferenczy Sári: Estétől hajnalig — — — — — 99.—
Burroughs: Tarzan bestiai — — — — — 106.—
Mathers: A révész — — — — — 99.—
Összesen 575.—

helyett leszállított ár: **264 lej**

V. csoport: *Művészetek:*

Papp: Beethoven — — — — — 132.—
Papp: Bach — — — — — 99.—
Papp: Haydn — — — — — 40.—
Fabián: Debussy — — — — — 93.—
Hoffmann: Barabás Miklós — — — — — 53.—
Lyka K.: Madarász Viktor — — — — — 40.—
Petrovics: Ferenc Károly — — — — — 53.—
Hekler: Pheidias — — — — — 46.—
Komlós: Az új magyar líra — — — — — 185.—
Schultz-Lázár: Képzőművészet — — — — — 132.—
Összesen 873.—

helyett leszállított ár: **267 lej**

VI. csoport:

Biró L.: A szerelem születése — — — — — 79.—
Tagore R.: Bimala — — — — — 159.—
" Mashi — — — — — 106.—
" Növekedő hold — — — — — 93.—
" Áldozati ének — — — — — 93.—
Lampérth: Régi magyar leveles láda — — — — — 66.—
Vészi Margit: Éjféli mise — — — — — 79.—
Pekár Gyula: A bresztováci szent — — — — — 47.—
Aragon: A hét pupos tornya — — — — — 99.—
Összesen 821.—

helyett leszállított ár: **298 lej**

VII. csoport:

Madách: Az ember tragédiája — — — — — 66.—
Csokonai: Dorottya — — — — — 66.—
Gr. Széchenyi I.: Intelmei Béla fiához — — — — — 53.—
Beóthy Zs.: Régi nóták — — — — — 33.—
Schiller: Az orléanski szüz — — — — — 66.—
Összesen 284.—

helyett leszállított ár: **99 lej**

Csoportonként utánvétellel szállítja az

UJ KELET könyvosztalya Kolozsvár

A teljes 42 kötetet 1700 lejért 300 lejes havi részletfizetés ellenében szállítjuk. Siessen a megrendeléssel, mert a készlet minden csoportból kevés és kár volna ezt a ritka alkalmat elmulasztania.

da számára a Je-
ló együttműködést.
agban Félix War-
dó személyiségeket
Beck rabbi (Berlin),
lin), Heschel Farb-
lorris Hexter (Lon-
Leo (Páris).
csak egy öttagu bi-
üldeni a Jewish
ival való tárgyalá-
sében. A bizottság
em készült el.

és szerint Kolozsvá-
nap az Univerzita-
tői bajnoki mér-
Törökves—Univer-
bajnoki mérkőzés
zólág ma megjött a
hivatalos átirata,
ahelyül Kolozsvárt
önsejünknek tehát
izgalmas és érdekes
se. A döntő meccs
ányt küldték ki.

tenniszszakosztálya
et, hogy Máthé An-
r megkezdte műkö-
eljárásból jelentkezni
iei 117 sz. alatti pá-
A tenniszszakosz-
esíti a játszani aka-
ri pályán kaphatnak
ben a felügyelőhöz

rendeli magát a há-
roság döntéseinek.
A kanadai képvis-
nyjavaslatot foga-
nt Kanada esatlako-
rosági határozatok
hoz. Hágában tud-
vevezett nemzetközi
mely a különböző
zötti vitás ügyei be-
bekebebiroság érvé-
ülbelül 25 állam fo-

án dolgozó munká-
rszvat. Hannover-
katasztrófa történt
Hannover—berlini
noveri állomástól
ant a pályán dol-
soportjába. Három
zolt, többen súlyos
eket szenvedtek.
r családi házhoz ad
aranciát vállal az
jelentik: Bécs vá-
maganépitkezést az
p alapján lehetővé
hogy 1000 családi
0 négyzetméter vá-
ves építési joggal.
bankok és jelzálog-
ekre, amelyek csak
k korlátozott időre
ának jelzálogköl-
n telkek után adott
aranciát vállal. A
mintegy 12 millió
ni. A városi hivat-
ant egy ilyen egy-
az építési kölcsöne
rül. A város veze-
ezen az alapon a
ndül.

nek hoztak a paisleyi
nak perében. Lon-
dinburghi törvény-
galmas tárgyalás
életet Charles Dor-
halálmozi vezető-
azzal vádoltak,
vintézkedései idéz-
tűzkatasztrófát,
ermek esett áldozat-
lyamán nem nyert
a tüzvész az igaz-
szte elő és ezért a
dot felmentette a
alól.

ozsvári Arutózsde
los lap mai száma
delmi és iparügyi
ri Arutózsde titká-
t, a kolozsvári ke-
amara titkárát ne-

bb kincs és ennek a
rtása a paplamsá-i
NIA
vása által érhető el.
ndenentt!
RENC Cluj, Strada
ncu 18.

Cluj

Színház—Művészet

Egy petrozsényi művész koncertje a budapesti rádióstudióban

Április 29-én délelőtt tartotta Herskovics Anguzta, a budapesti zeneakadémia nagytalálkozó növendéke első hangversenyét a budapesti Studióban. Az ifjú művész egyike azon kiválóknak, akik a Studióban a budapesti zenei világ legnagyobbjaiból álló zsűrije méltónak találta arra, hogy meghívja egy hangversenyre. Akik ismerik a budapesti közönség kényes ízlését, nagy igényeit, a tulprodukción a zene-művészet terén s a tömeges ajánlkózást a Studióban való fellépésre, tudni fogják, mit jelent az, hogy ezt a fiatal művészt találták csak érdemesnek, hogy a beérkezettek között foglalja el méltó helyét. Petrozsény közönségének volt már alkalma őt hallani s a hozzáértők közül nem egy jósolta meg, hogy rövidesen lesz alkalmunk róla szélesebb körökben is hallani. Az ifjú művész még be sem fejezte tanulmányait s neve zenei körökben máris közismert. Az elismerést joggal érdemli meg. Finom, precíz, légies játéka allandóan fejlődik: tónusa melegebb, érettebb s egyáltalában nem iskolás. Programjának összeállítása magas művészi ízlésre vall. Arensky Peons-ja és Etude-je nőies gyöngédséggel, légiesen gyöngyöző technikával lett előadva. Chopin Fis dur Impromptu-ját, a dur Balladáját és Gis moll Polonaise-ét teljes átérzéssel és átérzéssel hozta. Petrozsény lakosságának büszke napja volt. Dédelgetett kedvencét az egész világ bátran hallhatta.

A Magyar Színház iróadjának közleményei:

MA ESTE UTOLSÓ ELŐADÁS. ELSŐ FELESEG.

A DRÁMAI SZEMÉLYZT BUCSUJA.

Az idei színházi évad a mai nappal véget ér. Utolsó előadásul az „Első feleseg” kerül színpadra a Poór Lili, Szentgyörgyi Mária, Janovics Jenő, Tóth Elek, Lantos Béla fellépésével. A mai bucsuelőadást nagyon olesó mozi-helyekkel tartják meg.

HOLNAPTOL: MIENK AZ ÉJSZAKA JEGYEK ELŐRE VÁLTHATÓK MÁR MA.

Az utóbbi évek legszenzációsabb film-események színhelye lesz holnap a Magyar Színház. A legelső tökéletes, százszázalékban beszélt filmet fogják bemutatni, amelynek sokatígéretű címe: „Mienk az éjszaka”. Leszállítanak a „Mienk az éjszaka” értékét, világmárkáját, ha a megszokott és sablonos díszítő és magasztaló jelzőket alkalmazzuk vele szemben. A „Mienk az éjszaka” a filmek osztályozásánál egészen különleges helyet foglal el: versenyen felül áll. Mindenki meg fogja nézni a „Mienk az éjszaka”-t a magyar színházban s meg fogja róla alkotni azt a véleményét, amit az egész világ sajtója és közönsége hangosan hirdet, hogy ennél tökéletesebb, precízebb beszélt filmet még nem produkáltak.

Meg kell jegyeznünk, hogy a „Mienk az éjszaka” szereplői mindvégig a legtisztább népszerűséggel beszélnek, úgy hogy abszolút érthető minden szavuk. Amióta híre ment annak, hogy csütörtökön a magyar színházban vetíteni kezdik a „Mienk az éjszaka” filmet, azóta a pénztár állandóan ostrom alatt áll: mindenki biztosítani akarja helyét a „Mienk az éjszaka” valamelyik előadására. Eppen erre az érdeklődésre való tekintettel és azért is, hogy a pénztár előtti tolongás elkerülhető legyen, a magyar színház igazgatósága úgy intézkedett, hogy már ma (szerdán) válthatók a pénztárnál a csütörtöki előadások jegyei. A jegyek ára: 10, 20, 30 és 40 lej.

Látható a „Mienk az éjszaka” csütörtökön, pénteken és vasárnap 4-4 előadásban: 3, 5, 7 és 9 órákor. Szombaton 3 előadásban: 3, 5 és 7 órákor.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerdán este 9-kor utolsó előadás mozi-helyekkel: Első feleseg. (Poór Lili, Szentgyörgyi Mária, Janovics Jenő, Tóth Elek fellépése. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 315.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szerdán 3-kor és félhatkor: A színész szerelmel és Adám almája.

CSÜTÖRTÖKÖN A NAGY MOZI-ÉVAD KEZDETE:

Csütörtökön 3, 5, 7 és 9 órákor: Mienk az éjszaka. (A mozi-évad ünnepi megnyitói előadása. Száz százalékos németül beszélő, hangos, zenélő filmjudozság. Eddig a legtökéletesebb beszélő film. Kivételes helyek: 10, 20, 30, 40 lej.)

Pénteken 3, 5, 7, 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Szombaton d. e. 11-kor mozi-matiné 10, 15, 20 lejes helyekkel: A halálhíd.

Szombaton 3, 5 és 7 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Vasárnap d. e. 11-kor: Nagyszabású színházi matiné sorsolással, 10, 20, 30, 40, 50 lejes helyekkel: Yvette-matiné. Műsor: I. Sonny boy (A híres hangosfilm drámai rekonstrukciója 2 felvonásban). II. Jaj Istennem. (Egy felvonásos falrejtő kagacás. III. A szerelmes gimnazista. (7 felvonásos film-bohózat). IV. Őt teljesen divatos Yvette-ruha kísér-solása. Tíz kisebb nyeresémtárgy. (Jegyek egész heten át válthatók. A jegyek egyszersmind sorsjegyek is.)

Hétfőn 3, 5, 7 és este 9 órákor: Mienk az éjszaka.

Jön: Fedora. (Pola Negrivel.)

Jön: A vörös boszorkány. (Clara Bow-val.)

Jön: A tenger hősei. (Száz százalékos németül beszélő film.)

Jön: A bűnök utcaja. (Emil Jannings.)

Jön: Newyork rejtelmek. (George Bancroft.)

Jön: Szahara. (Jack Holt.)

Jön: A csillag fia. (Fred Thompson.)

Jön: Az élet diadala. (Nancy Caroll.)

Jön: A repülő asszony. (Richard Dix) stb., stb., stb.

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szerda 5, 7, 9 órákor premier: Szózik a vöm! Dina Gralla, zenés, németül beszélő ragyogó szép vígjátéka. Partnerei: Harry Halm és Szőke Szakál.

Csütörtök 5, 7, 9 órákor: Szózik a vöm! A legszenzációsabb németül beszélő, zenés vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szőke Szakál.

Péntek 5, 7, 9 órákor: Szózik a vöm! Páratlan nagyszerű zenés, németül beszélő vígjáték. Főszereplők: Dina Gralla, Harry Halm és Szőke Szakál.

Szombaton 3, 5, 7, 9 órákor: Szózik a vöm! Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Szózik a vöm!

SELECT-MOZGO:

Szerda: Erdők királya, Rin-Tin-Tin legújabb hangos filme, melyben partnere a közkedvelt kis „Sonny boy”, David Lee.

Csütörtök: Erdők királya, Rin-Tin-Tin szenzációs hangos filme, melynek főszerepét a közismert kis David Lee (Sonny boy) játssa.

URANIA MOZGO:

Szerda: Verdan, történelmi látomások, melyen megható háborús dráma, mely hűen tükrözi vissza a világháború legmeghatóbb jeleneteit és borzalmaikat.

Rádió műsor

Idő: Középdarab

Szerda, május 7.

Bukarest. (394.2 m.) 16: Rádiózenekar 17.30: Spoliansky: Egyveleg. 19: Gramofon. 20: Sgardelly zongoraművész játék. 20.45: Athanasiu operaénekes daleste. 21.15: Artfeld hegedűművész játék.

Budapest. 9.15: A magy. országos postászenekar hangversenye. Kraul: Hindenburg — győzelmi induló. Eilenberg: Édes álom — keringő. Suppe: A mesterné — nyitány. Gounod: Romeo és Julia — ábránd. Czibulka: Hozzád. Verő György: A szultán. Strobl: Régi magyar nóták. 9.30: Hírek. 12.05: A rádió házikvartettének hangversenye. Puccini: Nyugat leánya — ábránd. Wery: Balettjelenet. Douliez: Elégia. Dandois: Bölcsődal. Cattolica: Paraszt-

tánc. Crayssac: Por un besoblués. Sándor Jenő: Füstkarikák — keringő. Schneider: Bellona — induló. 12.25: Hírek. 4: A Magyar Cserekészszövetség előadásorozata. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Áts Vilmos felolvasása: „Találkozás a görzi esata-téren”. 5.30: A Fejes szalonzenekar hang versenye az Ostende-kávéházból. Paul Lincke: Luna asszony nyitány. Strauss: Meseék a bécsi erdőből — keringő. Le-hár Ferenc: Vig özvegy — operettegy-veleg. Kollmann-Kovács: Miért hazu-dik, miért a muzikaszó. Zerkovits-Harmath: Felejtsen el — tangódal. Elő-adja Fekete Pál. Robert Stolz: Két slá-ger a „Szívek szimfóniája” c. beszélő filmből. Egyszer meg fogsz esalni. . . Fucik: Kinizsi — induló. 6.30: Olasz nyelvoktatás. 6.50: Surányi Miklós elő-adása a magyar könyvről. 7.10: Hang-versenye. Dellacqua: Villanelle. Téma és variációk. Mozart: Szonata a C-dur. Rossini: A sevillei borbély — ária. 8.10: Magyar dalest. 9.15: Csáthó Kál-mán felolvasása: „Van még abban a he-gedűben”. 9.30: Mástelőlai könnyű zene. Urbach: Regina — induló. Kéler: Rá-közi nyitány. Chirin: Budapesti eslá-rok. Pécsi: „A dal és tánc varázsüstjé-ből”. Karl Schlenk: A pillangó. Delmas: Bécsi keringő. Huszka: Tündérszerelm — nyitány. Luigini: Egyiptomi balett. Paul Fose: Májusi eső. Komzak: Ör-vendjétek. 11: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd: Gramofonhang-versenye. Ritter: Volgai emlék. „No quireo casarme — spanyol népdal. Offen-bach: Hoffmann meséi — babaária. Ke-telbach: Algiri jelenet. Sámson és Delila — ária. Schwarze Augen: Orosz románc. Lezinka — kaukázusi tánc. Somers: Hungarian. Malneck-Signorelli: Mid-night Reflections. Danks: Ezüstös, ar-nyes. Halló csak, halló csak.

Bécs. 19.30: Fajdkakasvadást. elő-adás madárhangokkal. 20: Áriák és da-lok. Bach, Weber, Strauss, Richard, Ros-sini, Donizetti, Verdi műveiből. 21: Flau-ber-est az író halálának 50-ik évfordu-lója alkalmából.

Breslau. 19.30: Citerajáték. Hamburg. 19.55: Offenbach: Hoffman meséi c. operája.

Lipsc. Flaubert-est. Belgrád. 22.15: Csajkovszkij-est. Hattyú-ó — balettszvit. A faluban. Bar-carola. Trojkautazás. Anyegin-ábránd.

Briinn. 19.30: Jánások: A halottas-házból c. operája.

Prága. 21.30: Gramofon. 22.15: A mun-kásifjúság ünnepének beszámolója.

Torino. 20.30: Vegyes zene.

Róma. 21.02: Római vonósnyegyes.

Kattovitz, Varsó. 20.25: Petri Egon zongoraművész hangversenye. 21.25: Szentgyörgyi László hegedűművész hangversenye.

Toulouse. 19.15: Orosz dalok. 20.25: dalok.

Oslo. 20: Hangversenye. Gluck, Haydn, Akimenko, Dvorak műveiből.

Stockholm. 21.40: Négykezesek zongorán.

Csütörtök, május 8.

Bukarest. 16: Szórakoztató zene. 17: Felolvasás. 17.15: Beszélő újság. 18: Rádiógyetem. 19: Gramofon. 20: Car-men énekkar. 21: Színházi előadás. 21.45: Beszélő újság.

Budapest. 9.15: Hangversenye. Bach: Preludium és fuga. Chopin: Két etűd. Wagner: Lohengrin — Elza áriája. Laky Gyula énekszám. Liszt: Polonai-se E-dur. Verdi: Aida — „Térj vissza győztesen”. Liszt: Ha álmon mély. Mikus-Csák István: Örök szerelem. Mikus-Csák: Az én virágom. Milderné: Az erdélyi havasokon. Poulenc: Novelette. Pázmán: Nászadal. Pázmán: Ballada (Pázmán). 9.30: Hírek. 12: Déli karang-szó az Egyetemi templomból. időjárás-jelentés. 12.05: A Mándits-szalonzenekar hangversenye. Mozart: Varázsfuvola — ábránd. Paderewsky: Menüett. Pécsi: Szép vagy, oh ifjúság. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés. 2.30: Hírek. 4: Rádió Szabadgyetem. Csermák: Kesergő. Ró-zsavölgyi: Lassu magyar és friss. Bi-hari: Palotás. Ország Nándor dr. fő-örvos: „A lyukas fog, mint népbeteg-ség”. Vitéz Párdi Imre: „A tojó baromfi takarmányozása”. Kodály: Adagio. Zolt Sziatákó. Utana pontos időjelzés, idő-járásjelentés. 5.10: A m. kir. Földmive-lésügyi Minisztérium rádióelőadás-orozata. Horn János m. kir. kertészeti fel-ügyelő: „Gyümölcsfák a házikertben”. 5.40: A m. kir. Operaház tagjaiból ala-kult zenekar hangversenye. Balett dél-tán. — Részletek Delibes „Sylvia” c. balettjéből. 6.45: Gyorirási tanfolyam. 7.15: Czákó Elemér dr. államtitkár elő-adása: „A modern ember könyve”. 7.35: Angol nyelvoktatás. 7.50: Lovverseny-eredmények. 8: Előadás. 8.20: Mabbeth

előadása a Studióból. 10: Pontos időjel-zés, időjárásjelentés, hírek. Majd cigány zene.

Bécs. 20: Hardt: Ninon de Lenclos c. drámája. Utana zenekari hangversenye. Berlin. 20.30: Hangversenye.

Breslau. 19.05: Hangversenye. Arzoni: Censalvo-nyitány. Saint-Saens: Csello és zenekari versenye. Franck: A-dur szon-áta. Scassola: Britannicus — nyitány. 21.15: Beethoven: IX. szimfóniája gra-mofonon.

Frankfurt. 0.30—1.30: Beethoven-zene. Athen romjai — nyitány. D-rud hege-dűversenye. Fidelio — nyitány.

Hamburg. 20: Népszerű hangversenye. Loránd Edit hegedűművész közremű-ködésével. Brahms, Lalo, Goldmark, Csaj-kovszkij, Strauss János művei.

Köln. 0.05: Mahler: VII. szimfóniája. Lipsc. 19.30: Szimfonikus hangver-senye. 20.30: Schiller-ünnep. 21.40: Bütt-ner: Hegedű- és zongoraszonáták.

München. 20.55: Hangversenye. Beetho-ven: Leonora nyitány. Brahms: Zene-kari versenye.

Varsó. Poznan. 20.15: Filharmonikus hangy. Chabrier: Gwendoline — nyitány. Duluc: Változatok és fuga régi stílus-ban egy Haendel-temára. Lalo: Spanyol szimfónia. Pierné: Baszk rapszódia. Saint-Saens: C-moll szimfónia.

Milánó-Torino. 20.30: Szimfonikus hangversenye. Mozart: Pásztorkirály — nyitány. Grieg: Holberg — szvit. Haydn C-dur csello és zenekari versenye. Res-pighi: Az erdei istenség. Sinigaglia-Rossini: Korintusz ostroma.

Róma-Nápoly. 21.02: Kálmán Imre: Chikagói hercegnő c. operettje.

Prága. 19.05: A vakok intézete növ-en-dékeinek hangversenye. 20: Hangver-senye. Haydn, Mozart műveiből. 21: Ke-loratur-hangversenye. 21.30: Ukrán da-lok.

Briinn. 21: Orosz dalok. 21.40: Gra-mofon.

Toulouse. 20.25: Operett-dalok.

Rózsaszín regények

200-300 oldalos kitűnő regények köte-tenként 40 lej

Courths Mahler: A látszat csal Ohnet: A Croix-Mort grófnők Croker: Családi hasonlatosság

Milliók könyve

terjedelmes, értékes, érdekes regények kötetenként 28 lej

G. Fröschel: Soha ilyen nászutazást Dell: A fekete lovag I. Dell: A fekete lovag II. A Bennet: A kísértet

Peter Bolt: Asszonytőlküli város Courths Mahler: Az igazi asszony Courths Mahler: Titkos Mátkaság Stratz R.: Régi regény

Kaphatják az Uj Kelet könyosztályában

Apróhirdetések

JÉGSZEKRÉNYEK

meszarosok és vendéglősök részére is miltlen méretben. Sörkimerő 814. Kiváratu ár-jegyzék — Képviselet Brassó és vidékére: P. UL TITTES B asov

FÜRDŐHELYEN 80

éve jól bevezetett VEN-DEGLŐ bérbeadó, esetleg olesón eladó. Értekezni Weisz, Strada Gojdu 9.

SZIGORUAN vallá-sos, főzni tudó zsidó leányt keresek. Jó bá-násmód biztosítva, cza-ládatagnak tekintjük. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével Fleischer Lipót isk. igazgató Timisoara IV. Seudick-tér 9. külden-dők.

HEBRAISCH-rum. Kindergärtnerin mit Kenntniss der deutschen Sprache sucht Posten. Adr. Rosie Aszkenazy Siret, Bucovina.

Egy hónap alatt meg-tanul magyar-német-román gyorsírni Eper-jes-utca 7. d. u. 4-kor.

KÜLONBEJÁRATU elegáns butorozott szoba fürdőszobahasz-nalattal a balvárosban kádó. Cim a kiadóba.

FELSŐBB tanul-mányait olesón végezheti ha 100 leiert Körhá-sorsjegyét vásárol. május 20-án milibonák lehet. „Sorsjegyjárok” Piata Unirli 20.

POMPÁS nyaraló Donáth ut végén, eszt-leg gyümölcsössel ki-adó, Burgya vendéglé-vel szemben. Értekezni Calea Victoriei 44. aj-tó 17 a.

SCHWARTZ FÉ-NÁCNE orth. köcs-VEGETARIUS EP-TERMÉ és tejcsarolba Reg. Ferdinand (Wes-selényi-utca) 10. szoba alatt megnyit. Ugyan-ott naponta friss tejből és bivalytej, ugyazir-tén naponta frissen ke-szített tejszín, tejszín-vaj és túró kaphatók Csecsemőknek és he-tegeknek állandóan egy-tehéntől fejt tej kapható házhöz csak litva is.

MAKULATURA pap-ir 5 kg.-ként is eladó az Uj Kelet kiadóban

XIII évfolyan 1930. Csüt 5690 é

A

Tegnap Jód, ma tetlen meg nem la. Az antiszemita örü ramarost az ország meggyét és a má ahol mai napig be ben élte egymás n sorsát a falvak ron elbolondított és r parasztkok lelkébe alantast ösztönöket tellyel töltötték me

Máramaros a sz ra méltó Máramar a cuzisták szemébe ven cáfolata volt antiszemita profec maros a legsűrű gyéje az országra mégszem volt sohas lódás sem a megye kossága között. Mi nem az antiszemita Mi mást jelent ez, antiszemita gondol helyzetben, nem a kevésbé a parasztk zik, hanem csak a tása alatt robban k

Ennek az igaz dája volt Máran igazság fájt annyit centrumnak, hogy dást rendelt el Má marosmegye ellen, megei paraszti sor a nehéz testi munk mán parasztkok és mivelők, páztorok varosok sovány ku Szegény és szeren parasztság, amelyr sanként felőrölte a mányok vak és ön jon a zsidó paraszti gény és szerensé arca verejtekével mindennap az apr

Erre a szegény, zott zsidóság us a falvak szenvedé tani a parasztkok kövekkel támadja dókra.

Hol vannak most emberek, akik r latbavetve felvilá rasztkokat, hogy le rok félrevezették minden ok és logi bünbakul és szab első eset a zsidó n ismeretlen agitató bakul. Elmúlt azo hogy a zsidóság galád manővert.

Az illetékes ha sége segítségére s románoknak és z nemtörődomségük bünös gazdálkodá és nem ázbetett k román parasztkok sége az éppen ol dók bőrén tombol

Amikor e sorol meg, hogy a már gyan teljesített gondoskodtak-e a megérezzék a köz szolgáltatósi hat